

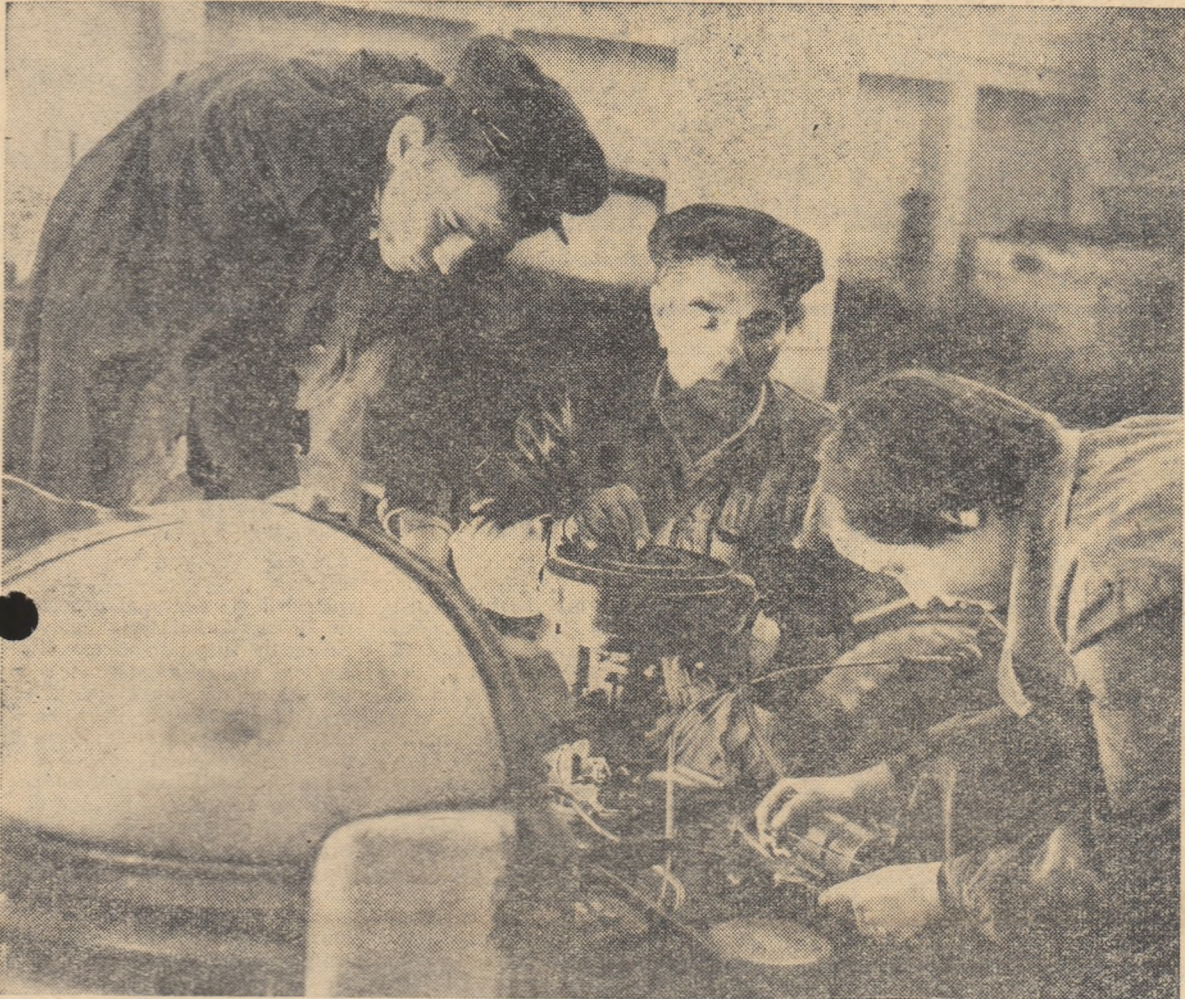
Gazeta învățămîntului

ORGAN AL MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII ȘI AL COMITETULUI CENTRAL AL SINDICATULUI MUNCITORILOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XI. Nr. 541

Vineri 27 noiembrie 1959

8 pagini 25 bani

Mechanicul Emilian Berbec de la Atelierele centrale de reparații auto I.S.B. îi învață pe elevii Școlii medii nr. 1 din București cum să monteze carburatorul, compresorul și bobina unui motor de autocamion.

Alături de muncitori

În primul moment am fost oarecum surprins cînd am sosit la I.R.A., adică la Întreprinderea de reparații auto din Capitală. Plecaser pe urmele elevilor din clasa X-a „A” de la Școala medie „Zola Kosmodemianskaia”, despre care știam că vin aici să facă practică în producție. Mă așteptam să-i găsesc în ateliere, lucrînd alături de muncitori. Și cînd colo, iată că și aici, ca și la școală, stau într-o sală în bănci, luîndu-și notițe după explicațiile unui profesor. Surprinderea mea nu a fost însă de lungă durată pentru că în scurt timp elevii s-au ridicat din bănci și au pornit spre halele întreprinderii. Abia atunci am înțeles rostul lecției. Înaintea orelor de practică, profesorul le explică elevilor în amănunțime problemele asupra cărora urmează să-și concentreze atenția în timpul cîi lucrează în ateliere.

„Un caz educativ”

În timp ce trec dintr-o secție în alta printre autobuze demontate, printre sudorii și strungari, profesorul-maistru care îndrumă practica în producție a elevilor îmi spune, încercînd să acopere zgomotul tinichigiilor, cîte ceva despre influența pe care o are asupra elevilor munca în uzină.

— Gheorghe Tudorache era acum cîțiva ani o problemă pentru școală. Era ceea ce numim „un caz educativ”. Note mai slabe ca la el, la nimeni. E un băiat inteligent, dar nu-i plăcea să muncească, și pace. A rămas și repetent. Ei bine, băiatul ăsta, de cînd a început să lucreze și în întreprindere, se schimbă ca prin farmec. Muncitorii au obiceiul să-i întrebe pe elevi din cînd în cînd cîte ceva. L-a întrebat și pe el o dată un sudor ce se petrece în butelia de oxigen în timpul sudurii. Tudorache s-a uitat ca mița în calendar și s-a înroșit tot. „Păi ce

faceți voi la școală dacă nici atîta nu știți?” — l-a întrebat sudorul. Tudorache s-a înroșit și mai tare și a tăcut chitic. Dar seara s-a dus și a pus mina pe carte. Privindu-i pe muncitori, lucrînd alături de ei, și a dat seama singur ce înseamnă să muncești și să înveți.

Și iată că băiatul ăsta este acum unul dintre elevii buni. Cît privește munca în întreprindere, e de ajuns numai să spun că vine și lucrează aici și în afara programului sau că a reușit să facă 6 axe de diferențiale în două săptămîni, lucrare pentru care în mod obișnuit se acordă o lună de zile pentru elevi.

Cum a început prietenia

— Pînă în anul acesta, îmi spunea un muncitor, noi n-am avut de-a face cu elevi. La început cînd au venit în întreprindere m-am uitat la mișcările lor. Mișcîndu-se cu pielea albă, mișcîndu-se, se vedea cît de colo, n-au fost învățați cu munca. Mă gîndeam, să spun drept, că o să ne înurece. Noi avem socotelile noastre. Sarcini de plan, angajamente... Dar de la Șeful producției ne spusese că elevii au venit să învețe cum se lucrează la noi în întreprindere. Așa că le-am explicat în cîoi timp și trei mișcări ce lucrez și mi-am văzut de treabă. Trebuia să dau gata în ziua aceea o cutie de viteze. N-aveam timp de vorbă.

Credeam că am scăpat. Dar cîteva zile cereau de lucru. Ce să fac? Ia să le pun să spele niște piese — mi-am zis. Le-am pus în brațe cîteva roți dințate, fără să am prea mari nădejdi. Dar fetele și-au sumes mîncile, au pregătit bacia de benzină și s-au pus pe treabă. Și, ca să spun drept, nu lucrau rău. Eu mă uitam la ele tot încruntat, dar îmi venea să rîd. Îmi plăcea că sînt hotărîte să facă treabă.

Uite, așa am început să ne în-

prietenim. Am prins încredere în elevi, am început să le dau lucrări mai importante. De altfel, ei nu muncesc la întîmplare. Sînt obișnuiți ca la școală. În fiecare zi o lecție nouă. Acum mi-s tare dragi și ne înțelegem bine. De cînd lucrez cu ei mi-am dat seama care este rostul practicii pe care o fac la noi. E bine că elevii, pe lângă buchea cărții, învață și cum să umble cu pila și ciocanul.

Dorințe ale elevilor

Înainte de a părăsi întreprinderea fac cunoștință cu inginerul Constantin Moțoc, secretarul organizației P.M.R. din întreprindere, care îmi povestește cîte ceva despre elevi.

— Nici noi nu sîntem străini de pedagogie — îmi spune. Educația

VICTOR OCTAVIAN

(Continuare în pag. 6)

„Să ne sfătuiți”

Colectivul clasei a VIII-a „E” de la Școala medie nr. 17 „Matei Basarab” este un colectiv nou. Cum e și normal, el este format din elevi proveniți de la diferite școli. În fața profesoarei diriginte Maria Ganea, ca de altfel în fața oricărui diriginte care lucrează cu clasa a VIII-a s-a ridicat în primul rînd problema încheierii unui colectiv puternic, care să fie capabil să muncească bine, să ridice continuu nivelul la învățură, să determine în clasă o atitudine disciplinată.

În îndeplinirea acestei grele sarcini tovarășa dirigintă s-a sprijinit în primul rînd pe organizația U.T.M. Utemiștii, în marea lor majoritate elevi disciplinați și bine pregătiți, au format nucleul noului colectiv. Chiar din primele zile de școală diriginta a căutat să le cunoască bine forțele și capacitatea, să-i antreneze în muncă, să le dezvolte spiritul de inițiativă, să le dea cîuiar sugestii pentru buna desfășurare a muncii lor de organizație în vederea îndeplinirii sarcinii principale — învățura. Tovarășa dirigintă a devenit astfel un bun și apropiat sfătuitor al utemiștilor. Aproape în fiecare zi membrii biroului U.T.M. pe clasă o solicitau: „Tovarășă dirigintă, să ne sfătuiți asupra...”. Formula „să ne sfătuiți” a început să fie tot mai des întrebuințată în relațiile cu diriginta.

Încă de cînd au apărut în catalog primele note utemiștii au discutat în ședința lor de organizație, la care a participat și tovarășa Ganea, situația la învățură în clasă și în special atitudinea pe care o au elevii față de învățură. Ei au analizat cu mult simț de răspundere manifestările de delăsare ale unora dintre colegii lor. În adunarea aceasta toți utemiștii buni la învățură s-au angajat să-i ajute în muncă pe elevii slabi. Și iată că foarte curînd întreaga clasă a început să muncească mai bine. De unul din elevii slabi, repetent în clasa a VIII-a și destul de nedisciplinat, s-a ocupat, de exemplu, utemista Cornelia Dumitriu. Au fost chiar așezați în aceeași bancă. Exemplul utemistei, faptul că aceasta îl îndemna să înnote, să fie atent la lecții, să întrebe pe profesori atunci cînd nu înțelegea ceva, au făcut ca elevul să-și îndrepte situația la învățură. La majoritatea obiectelor la care avea note proaste a luat în ultimul timp note bune. „De vreo trei săptămîni — ne spune diriginta — profesorii nu se mai plîng de el. Nu a devenit un exemplu de disciplină, dar merge pe drumul cel bun”.

În munca sa diriginta clasei a VIII-a „E” de la Școala medie nr. 17 „Matei Basarab” a pus un mare accent pe ridicarea prestigiului organizației U. T. M. din clasă. De ridicarea nivelului la învățură, de formarea unui tineret nou, cu înalte calități morale, răspund atît profesorii, cît și organizația de tineret, care este chemată să-i educe astfel pe

toți elevii încît ei să fie cinstiți, să muncească conștiincios.

Și iată că de curînd un fapt deosebit a scos în lumină unitatea colectivului și spiritul său de răspundere. La o lucrare scrisă, în timp ce toată clasa scria, un elev a scos din bancă manualul. El a fost observat imediat de colegi. Unul din utemiști i-a atras atenția:

— Pune cartea la loc în servietă!

Prins asupra faptului elevul s-a uitat în jur. Cîțiva colegi îl priveau fix. A citit în ochii lor că fapta sa este urîtă și n-a mai deschis cartea. Încet, a pus-o înapoi. Toți și-au continuat lucrul.

În pauză, membrii biroului organizației U.T.M. pe clasă au venit la tovarășa Ganea.

— Tovarășă dirigintă, vrem să ne sfătuiți. Ce avem de făcut? Unul dintre noi a încercat să copieze. A încercat numai, dar fapta lui este și așa destul de gravă. Ea aruncă o umbră asupra întregului colectiv, asupra organizației noastre.

În ședința de organizație care a fost convocată imediat a fost discutat cazul celui care a încercat să copieze. Au luat cuvîntul membrii biroului, utemiștii, diriginta. Chiar și cei mai buni prieteni ai celui ce încercase să copieze i-au arătat gravitatea faptei pe care a săvîrșit-o. Și tot atunci au fost discutate și alte atitudini ale lui. Seriozitatea cu care i-a fost analizată comportarea și concluziile la care s-a ajuns i-au făcut pe mulți să se gîndească mai adînc la propria lor muncă, la atitudinea lor față de cei care suflă, și copiază. Semnificativ în această privință a fost poziția pe care a luat-o o elevă bună, Gabriela Marcus.

— La extemporalul de limba latină am suflat și eu două cuvinte unei colege. Credeam că nu este prea grav să șoptești numai două cuvinte, dar îmi dau seama acum că n-am făcut bine. Vă promit că n-am să mai fac.

Diriginta era atentă la tot ceea ce se discuta. O astfel de ședință „tare” îi atrăgea atenția ei — pedagogului — asupra celor ce realizase pînă atunci, precum și asupra celor ce aveau de făcut de aici înainte: ce să urmărească în dezvoltarea caracterului fiecărui, cum să-i ajute pe elevii care au nevoie de mai mult sprijin, de mai multă îndrumare.

În clasă mai există manifestări de indisciplină, mai sînt încă elevi cu note proaste. Clasa a VIII-a „E” nu este cea mai bună clasă de la Școala medie nr. 17 „Matei Basarab”, dar întregul ei colectiv dorește să fie. Și acest lucru este pozitiv.

Fără îndoială că una din cheile succesului pe care vor să-l obțină elevii este strînsa colaborare dintre dirigintă și organizația U.T.M. din clasă. Experiența acumulată pînă acum a dovedit-o.

AL. I. VLADIMIR

IN „SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI”

La sfîrșitul toamnei, poporul nostru sărbătorește în fiecare an „Săptămîna economiei” trecînd în revistă succesele dobîndite în păstrarea și fructificarea economiilor bănești ale celor ce muncesc.

În anii puterii populare, ca rezultat al succesorilor obținute în opera de construcție socialistă, a crescut simțitor nivelul de trai al oamenilor muncii. Aceasta a creat condiții favorabile de dezvoltare a acțiunii de economisire a disponibilităților bănești ale populației, de educarea maselor în spiritul gospodăririi cu grijă a veniturilor proprii.

În prezent acțiunea de economisire C.E.C. cunoaște un mare avînt îndeosebi ca urmare a Hotărîrilor Plenarei C.C. al P.M.R. din 13-14 iulie a.c. care, țînd seama de dezvoltarea economiei naționale, de creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost, a stabilit măsuri importante privind sporirea salariilor și a pensiilor și reduce-

rea impozitelor. De asemenea, datorită dezvoltării și întăririi sectorului socialist al agriculturii, au crescut și veniturile țărănilor muncitori. Numărul depunerilor pe librete de economii C.E.C. a ajuns astăzi la peste trei milioane, în timp ce în regimul burghezo-moșieresc în anul 1938, de exemplu, erau în întreaga țară doar 321.000 depunători, abia 25.000 din aceștia fiind muncitori și țărani. Paralel cu sporirea numărului depunerilor a crescut și volumul economiilor la C.E.C. Astfel, soldul general al depunerilor la C.E.C. calculat pe cap de locuitor a fost anul acesta de peste 11 ori mai mare decît în anul 1953.

Oamenii muncii din țara noastră știu că banii economisiți prin C.E.C. sînt garanția de stat, că sporesc prin dobînzile și cîștigurile pe care le

(Continuare în pag. 6)

Bogată activitate culturală

Comitetul sindical al muncitorilor din învățământ și cultură din orașul Roman desfășoară o bogată activitate menită să contribuie la ridicarea nivelului cultural al membrilor de sindical și al maselor populare.

Pe lângă o formație de cor și un colectiv de soliști și recitatori, cadrele didactice din orașul Roman au înființat, încă din anul 1948, o formație de artiști amatori. Formația aceasta, constituită în prezent din două echipe de teatru și cuprinzând 52 de membri, pune în scenă numeroase spectacole interesante. Astfel, au intrat în repertoriul formației piesele „Așa s-a duminică Costache Bălan”, legată de transformarea socialistă a agriculturii și „Ucenicul”, care prezintă viața din fabrici și uzine. S-au pregătit și prezentat, de asemenea, piese ca: „O scrisoare pierdută” de I. L. Caragiale, „Vinovații fără vină” de A. Ostrovski, „Trei generații” de Lucia Demetrius, „Sus Tudorache, jos Tudorache” etc.

În anul acesta formația a pregătit piesele de teatru „Nota zero la purtare” și „Filomena Marturano” și are în pregătire piesele „Institutorii” de Otto Ernst, „Bucuroși de oaspeți” și „Cei care rămân singuri” de Lucia Demetrius.

Datorită strădaniei depuse de

artiștii amatori din rândurile cadrelor didactice din orașul Roman, formația de teatru a participat la numeroase concursuri unde s-a clasat pe primele locuri. Este mult apreciată calitatea jocului de scenă, a interpretării rolurilor, a regiei artistice și tehnice. Unii membri ai formației au dovedit mult talent și au reușit să realizeze adevărate creații în rolurile interpretate stîrnind admirația și aplauzele binemeritate ale spectatorilor.

Comitetul sindical orașenc se ocupă îndeaproape de îmbunătățirea activității formației de teatru și urmărește ca aceasta să aducă o contribuție cât mai mare la răspîndirea culturii în masă. Pentru aceasta s-au organizat numeroase turnee în întreprinderi, ca și în centrele muncitorești și sătești din regiunile Eneău și Iași. Astfel, s-au prezentat spectacole la I.M.S. și la Fabrica de zahăr din Roman, la centrul agricol Trifești, la Piatra Neagră, Buhusi, Iași, Pogoani, în comunele Vaduri, Stejaru, Biserocani și altele.

Activitatea formației a reușit să atragă multe cadre didactice tinere sau vîrstnice din orașul Roman și se dezvoltă continuu, contribuind tot mai mult la ridicarea nivelului cultural al poporului.

AL REZUȘ
Roman

O lecție de desen la Școala elementară din comuna Cerghid, regiunea Cluj.

Al. Vlahuță și învățămîntul

La 19 noiembrie s-au împlinit 40 de ani de la moartea scriitorului Al. Vlahuță, rămas în conștiința posterității drept un poet și un prozator de seamă.

Pe primul plan al preocupărilor lui Vlahuță a stat, incontestabil, activitatea literară. Dar, ca mulți scriitori contemporani cu el, Vlahuță a avut și preocupări pedagogice. El a fost profesor din anul 1879 pînă în toamna anului 1893. Despre cei cinci ani de ședere în Tîrgoviște, din toamna anului 1879 și pînă în toamna anului 1884, s-a scris destul pentru a-i cunoaște azi îndeajuns activitatea didactică din vechea cetate de saună.

Tînărul profesor Vlahuță a căzut curînd în dizgrația politicienilor locali, din cauza unor articole publicate în ziarul „România liberă” din București și în ziarul „Armonia” din Tîrgoviște. Spiritul său incisiv, caustic, care nu cruța venalitatea atotputernicilor politicieni locali îi va aduce, în urma unor înscenări, îndepărtarea din învățămînt. Într-o scrisoare trimisă la București și publicată în „România liberă” în anul 1882, Vlahuță își manifestă revolta împotriva unor asemenea măsuri abuzive. Deși s-a revenit asupra a-

cestei măsuri mai tîrziu, el n-a mai rămas în Tîrgoviște decît pînă în toamna anului 1884, cînd a venit în Capitală. După o activitate scriitoricească destul de bine cunoscută pînă atunci, mai ales prin poeziile publicate în „Armonia” și „Convorbiri literare”, Vlahuță va desfășura o bogată activitate publicistică la „România liberă”, „Epoca”, „Lupta”, „Revista nouă”, „Naționalul”, „Timpul” etc. pînă în anul 1893. Cu toate acestea, nu va părăsi nici un moment învățămîntul. La plecarea sa din Tîrgoviște se arăta foarte îngrijorat la gîndul că în toamna anului 1884 putea să rămînă fără catedră în București. Corespondența sa din acel timp e concludentă în acest sens.

Pentru cîva timp a funcționat la pensionul lui St. Valescu, înființat în 1871 și devenit din anul școlar 1885/86 liceul „V. Alecsandri”. Însă corespondența sa cu Elena Miller Verghi, informațiile din coloanele ziarului „România liberă”, din Anuarul școlii, precum și din „Calendarul școlii” al lui M. Berar demonstrează că a funcționat neîntrerupt ca profesor la primul liceu de fete din țară, înființat de Elena Miller Verghi, din toamna anului 1884 și pînă în anul 1889, cînd a trecut la liceul „Sf. Gheorghe”, condus de Anghel Demetrescu. În toamna anului 1893, într-o scrisoare înedită adresată unui vechi prieten, mărturisește că părăsește învățămîntul, lăsîndu-și catedra de la liceul Sf. Gheorghe pentru a-și termina cît mai degrabă romanul Dan, la care lucra pe atunci cu încordare. Informațiile din „România liberă”, precum și „Calendarul școlii” al lui M. Berar arată că începînd din iunie 1888 și pînă în decembrie 1888 Vlahuță a îndeplinit și funcția de revizor școlar pentru județele Prahova și Buzău. Acest lucru mai rezultă și dintr-o scrisoare înedită adresată socrului său.

Deși preocupările îi erau atît de complexe, de variate, Vlahuță a manifestat încă de la primele sale începuturi de activitate didactică un interes deosebit față de problemele pedagogice. Toată viața l-a interesat îndeaproape situația învățămîntului. El considera școala ca un mijloc de regenerare morală a societății. Dar, pentru că școala în regimul burghez-moșieresc era fundamentată pe temeuri neștiințifice, pentru că organizarea ei proastă și lipsa de grijă din partea conducerii statului de atunci aveau urmări nefaste asupra

instruirii și educației generale a tinerii, Vlahuță și-a dat seama că școala timpului nu era altceva decît o pepinieră de funcționari, de postulanți de slujbe fără o pregătire temeinică. El a criticat organizarea școlii burgheze, a criticat metodele antipedagogice folosite de mulți profesori de pe atunci în predarea obiectelor de învățămînt și în conducerea elevilor, a criticat în general școala tocilii din regimul burghez. Nu o dată și-a manifestat nemulțumirea față de manualele didactice din acele vremuri, grele, cu un limbaj inaccesibil elevilor. Lucrări ca „Spoială și funcționarism”, „Mogildea”, „Impresii de la examenele particulare”, „Istoria națională în școlile noastre primare” și altele ilustrează pregnant poziția lui Vlahuță față de problemele învățămîntului vremii.

Vlahuță însă nu s-a mulțumit numai să critice. Dorința lui de a contribui cu ceva la îmbunătățirea situației învățămîntului s-a concretizat prin acțiuni pozitive, remarcabile. Încă din perioada tîrgovișteană a scris un articol interesant în legătură cu predarea limbii române în școală, publicat în „Armonia” și imediat după aceea în „România liberă”. Opunîndu-se tendințelor de latinizare a limbii, Vlahuță recomandă folosirea în școală a limbii poporului, a limbii folosite de marii noștri scriitori. Criticînd gramaticile existente își exprimă părerea de rău că gramatica limbii române se predă în școală într-un mod defectuos.

În decursul activității sale, Vlahuță a manifestat un interes deosebit față de predarea limbii române în școală, față de educația elevilor, față de educația lor. Combătînd „regimul guvernantelor”, critica pe profesorii care nu știau să se apropie de elevi, pe părinții care nu știau să facă o educație sănătoasă copiilor lor. Tema consecințelor nefaste ale unei greșite educații este foarte frecventă în opera lui. În corespondența cu Caragiale, publicată în „Universul” în anii 1909—1911, locul pe care-l ocupă chestiunea educației este central.

La 40 de ani de la moartea sa, Vlahuță ne apare azi nu numai ca un scriitor demascator al racilelor societății contemporane lui, ci și ca un om care a înțeles însemnătatea problemelor de învățămînt pentru societate și s-a străduit să ajute la rezolvarea lor.

ALEXANDRU BOJIN

NOUȚĂ ȘTIINȚIFICĂ

MAȘINA PENTRU TURNAT BETON

Pînă nu de mult, căptușirea cu beton a canalelor se efectua manual. Realizarea unei astfel de lucrări cerea mulți oameni și timp îndelungat. Acum această operație se efectuează mecanic.

Pentru construcția canalului Doneț Superior-Donbass au fost folosite mașini de o înaltă productivitate, produse în orașul Kaliningrad. Cu fiecare din aceste mașini s-a turnat în timp de 24 ore beton cu o grosime de 30 cm pe o suprafață de 1500 metri pătrați.

Mașina are o lungime de 42 m și înălțimea unei case de 4 etaje. Ea este condusă de două persoane și efectuează lucrul a 250 muncitori.

UN PREPARAT PENTRU PROTECȚIA CONSTRUCȚIILOR DIN BETON

La Institutul de chimie din Riga a fost realizat un preparat din compuși silico-organici pentru protecția construcțiilor împotriva umidității. Noul preparat este destinat protecției structurilor din beton, gips și alte materiale care absorb o mare cantitate de umiditate din atmosferă, pierzîndu-și din această cauză rezistența. Preparatul realizat de chimiștii letoni este de 4—5 ori mai ieftin decît celelalte substanțe analoge și este inofensiv pentru sănătatea oamenilor. El se aplică prin spore, formînd o pojghită rezistentă o perioadă îndelungată de timp.

AȘEZĂRI DIN EPOCĂ NEOLITICĂ

Expediția Institutului de istorie, arheologie și etnografie al Academiei de Științe a R.S.S. Kazah a descoperit cinci așezări omenești din epoca neolitică pe traseul de 440 km al canalului care se va construi de la riul Irțiș pînă la centrul industrial Karagandă.

Așezările descoperite reprezintă un mare interes pentru știință.

Sîrquință

La tablă, unul din cei 30 de elevi ai clasei I-a, îmbrăcat curat și ordonat, scrie, cu încetineala unui melc, o propoziție. În prima bancă, Valerica, o fetiță silitoare, cu ochi albaștri mari și adînci, cu privirea așezată, pare uimită de ceea ce le cere învățătoarea: să scrie o propoziție. Pînă acum a scris cuvinte, atît de multe cuvinte, încît nu-i ajunz degetele de la amîndouă mîinile să le numere pe toate. Dar o propoziție... Ascultă cu atenție propoziția pe care o pronunță învățătoarea, în poziția potrivită și începe să scrie, preocupată peste măsură. Lucrează cu toată ființa ei. Ochii privesc larg deschise semnele ce se aștern încet pe hîrtie. O șuviță de păr mătăsoasă, căzută pe frunte, se mișcă și ea o dată cu mîna. Valerica gîfîie ca de o povară grea. Simte totuși că nu a scris

bine. O întrebă pe învățătoare. Cu voce caldă, aceasta îi arată că într-adevăr trebuie să mai încerce, să scrie mai frumos. Fetița șterge. Scrie din nou. Iar șterge. Și deodată începe să plîngă, vîrsînd boabe mari de lacrimi limpezi pe obrazul înțepit și rumen. Învățătoarea o încurajează cu blîndețe, mîngîindu-i părul blond și moale. Valerica începe din nou să lucreze cu înverșunare. Însfîșîț, a reușit să scrie frumos și bine. Învățătoarea se apropie de ea și, cu aceleași cuvinte blînde, o laudă. Valerica ride din toată inima. Ochii ei proaspăt scăldați în lacrimi au căpătat o strălucire veselă și fericită. Bucuria izbînzii, încrederea în forțele proprii i se cîtesc pe chip.

Înîmplarea m-a întors cu gîndurile la zilele copilăriei mele, cu douăzeci de ani în urmă. Școlară fiind, aveam și eu dorința

de a scrie bine și frumos. În fața insucceselor plîngeam și eu. Dar nu numai de necaz, ci și de teamă, căci învățătorul meu nu ne mîngîia pe frunte cu mîna moale și caldă. Frica de Dumnezeu și de nuia erau mijloacele lui preferate de „instruire” și „educare”.

Mă gîndesc la Valerica, la această fetiță silitoare, îndrumată cu afecțiune de învățătoarea ei. Și parcă o văd peste 15—16 ani pe un șantier, ori într-o fabrică, muncind cu aceeași sîrquință, cu același interes. Da, cu aceeași sîrquință și cu același interes, pentru că învățătorul nostru nou știe să cultive în sufletele celor mici asemenea calități. Partidul l-a învățat să le prețuiască, să le dezvolte.

ILIE OLARU
Școala de 7 ani—Subcetate, raional Top lița, Regiunea Autonomă Maghiară

Acțiuni obștești

Un număr de 60 de pionieri și elevi din clasele a VI-a și a VII-a de la Școala de 7 ani din comuna Pielești, raionul Craiova, mobilizați de organizația U.T.M. și de diriginți, au plantat 258 de puieți de plop pe marginea șoselei București — Craiova, pe o distanță de 5 km.

Colectivul pedagogic de la Școala de 7 ani din comuna Băduleasa, raionul Turnu Măgurele, a organizat o serie de acțiuni obștești care au o mare influență pozitivă asupra elevilor. Printre aceste acțiuni se numără colectarea a peste 1.300 kg fier vechi, stringerea a 200 kg ghindă, efectuarea unui mare număr de ore de muncă voluntară pentru sprijinirea gospodăriei agricole colective din comună, creșterea puilor în cadrul fermei de păsări din gospodăria anexă a școlii etc.

Elevii Școlii medii din Făget, mobilizați de organizațiile U.T.M. și de pionieri din școală, participă cu însuflețire la acțiunile de interes obștesc. Într-un interval destul de scurt ei au strins 11.500 kg castane. În această acțiune s-au evidențiat mulți utemiști și pionieri ca M. Iluță, A. Cinda, C. Iianu etc.

De asemenea, elevii au obținut realizări frumoase în colectarea fierului vechi. Numai în câteva zile ei au strins peste 300 kg fier vechi. Această acțiune continuă.

Schița și desenul

Înarmarea elevilor din școlile de cultură generală cu cunoștințele despre procesele tehnologice aplicate în producția industrială presupune cunoașterea de către aceștia a unor noțiuni de desen tehnic, deoarece forma în care exprimăm o idee tehnică ce reprezintă o piesă, un aparat, un mecanism etc. este desenul tehnic. Dar stăpânirea cunoștințelor de desen tehnic are o foarte mare importanță și pentru înarmarea elevilor cu deprinderi practice de muncă. De pildă, pentru a executa chiar o piesă simplă — un șurub, o piuliță, un colțar etc. — elevii trebuie să poată citi pe un desen tehnic materialul din care va fi executată piesa, forma și dimensiunile acesteia, gradul de netezire a suprafețelor ei etc. De asemenea, trebuie să-i învățăm pe elevi să execute ei înșiși desenul unei piese după toate regulile desenului tehnic.

Reprezentarea pe hirtie a unei piese se poate realiza, după cum se știe, fie cu mîna „liberă” — și în cazul acesta avem de-a face cu o schiță — fie cu ajutorul instrumentelor de desen (riglă, teu, raportor, compas etc.), în care caz avem de-a face cu un desen tehnic propriu-zis. Dar atât schița cit și desenul se execută după o serie de reguli care, de fapt, stau la baza înțelegerii întregului proces tehnologic de executare a piesei. Tocmai aceste reguli trebuie să și le însușească elevii noștri în mod creator, așa încît, privind un desen, să fie în stare să înțeleagă ce operații trebuie efectuate și ordinea acestora în executarea piesei, să-și dea seama imediat cu ce scule sau unelte vor executa fiecare operație.

În prima parte a activităților practice desfășurate cu elevii am acordat multă atenție înarmării lor cu deprinderea de a citi o schiță sau un desen în strînsă legătură cu înțelegerea procesului tehnologic de executare a piesei. Am folosit în acest scop schițe reprezentînd piese simple — un șurub cu cap exagonal, o piuliță, o șabă etc. I-am ajutat pe elevi să

înțeleagă mai întîi în ce constă schița sau desenul unei piese. În această privință ne-am bizuit mult pe cunoștințele primite de elevi în clasă, la lecțiile de desen și geometrie. Ei știau că un obiect se reprezintă pe desen în trei vederi, că, după particularitățile piesei pe care o schițăm sau o desenăm; folosim pentru reprezentarea ei linii continue, linii întrerupte și segmente de dreaptă alternînd cu puncte (linie — punct — linie...). De asemenea, aveam cunoștințe despre desenarea secțiunilor făcute într-o piesă, ca și despre scara de proporție a desenului în raport cu piesa de executat. Ținînd seama de aceste cunoștințe ale lor i-am învățat celelalte reguli generale necesare executării unui desen, și anume regulile privitoare la formatul desenului, indicatorul acestuia, scara și cotarea lui etc. Am avut grijă să-i facem să desprindă din aceste reguli problemele privitoare la efectuarea operațiilor practice de executare a piesei. Bunăoară, ne-am oprit mai mult asupra înțelegerii de către elevi a indicatorului care însoțește orice schiță sau desen, adică a tabelului ce cuprinde denumirea piesei, arată dacă este vorba de un desen de execuție sau de un desen de montaj, indică scara desenului și, în cazul desenului de execuție, și materialul din care se va confecționa piesa. Din acest tabel elevii au fost ajutați să desprindă întregul proces tehnologic de executare a piesei desenate. Au mai observat, cu această ocazie, că scrierea folosită pe schiță și mai ales pe desen nu este cea obișnuită, ci este o scriere care are anumite particularități în forma literelor, în înclinația acestora și în mărimea lor. Multă atenție am acordat înțelegerii de către elevi a sistemului de cotare a schiței și a desenului.

I-am obișnuit pe elevi să desprindă din citirea unei schițe sau a unui desen ce anume piesă este reprezentată, care sînt forma și dimensiunile ei, din ce material se va confecționa și cu ce scule și unelte vor lucra la con-

fecționarea ei. Bunăoară, înainte de executarea unei piulițe exagonale le-am prezentat elevilor clasei a VII-a desenul acesteia la scara 1 : 1. Le-am repartizat apoi materialul din care urmau să confecționeze piesa. Am urmărit ca elevii să se descurce în executarea piesei nu mai pe baza desenului, controlînd în prealabil exactitatea indicatorului trecut pe desen. La începutul lecției le-am acordat un timp pentru citirea desenului. Apoi, prin întrebări de sondaj, ne-am convins că majoritatea au înțeles ce operații aveau de efectuat. Au arătat că la început vor trebui să traseze exagonul, cercul înscris în exagon și gaura de filetat a piuliței, folosind în acest scop cunoștințele lor de geometrie privitoare la înscrierea unui exagon într-un cerc. Au adăugat că vor trece apoi la operațiile practice de tăiere cu ferăstrăul metalic a colțurilor, lăsînd un adaos de prelucrare de 2 mm. pe laturile exagonului, iar după aceasta la operațiile de pilire, de rotunjire a colțurilor, la găurire și filetare etc. Urmarindu-i îndeaproape pe elevi pînă la verificarea filetelor piuliței executate după desen, ne-am convins că lecția și-a atins scopul.

Din procesul de instruire practică a elevilor face însă parte și înarmarea lor cu deprinderea de a executa rapid și corect o schiță sau un desen tehnic. În acest scop elevii trebuie să-și însușească mai întîi regulile generale ce le implică executarea schiței sau a desenului, iar apoi să efectueze multe exerciții de schițare sau desenare a pieselor și obiectelor indicate.

Încă din clasele a V-a și a VI-a trebuie să le formăm elevilor deprinderea de a executa o schiță fie după un obiect prezentat (schițe după natură), fie din imaginație — de exemplu executarea schiței unei cutii — pentru că după aceasta să se execute obiectul sau desenul acestuia. Vom avea grijă să-i obișnuim pe elevi să scoată în evidență cadrul fiecărei vederi a piesei schițate și dimensiunile acesteia, arătîndu-le că dimensiunile nu se iau din ochi, ci, dacă e vorba de o schiță executată după o piesă, se măsoară aceasta, iar dacă e vorba de o schiță din imaginație se apreciază dimensiunile obiectului pe care dorim să-l confecționăm. Le vom arăta că și în acest caz se ține seama, în desenarea conturilor, de liniile specifice fiecărei reprezentări (linia întreruptă este destinată munchilor ce nu se văd ale obiectului, linie — punct — linie reprezintă în general axele de simetrie etc.), subliniind că liniile ajutoare și liniile de cotă se trec respectîndu-se regulile de cotare.

Îi vom învăța pe elevi că, spre deosebire de schiță, care se execută cu mîna „liberă” și nu la scară, desenul se execută cu ajutorul instrumentelor de desen și la scară. În general, executarea unui desen tehnic este precedată de executarea schiței aceluși desen. Elevii trebuie să înțeleagă că după destinația lor desenele sînt de mai multe feluri; ei vor înțîlni în lucrările lor practice de atelier desene de execuție care conțin toate datele necesare pentru executarea unei piese, precum și desene de montaj, care reprezintă un produs complex, rezultat din îmbinarea mai multor piese.

În activitatea ce o depunem în scopul de a le forma elevilor deprinderea de a executa corect o schiță sau un desen trebuie să-i deprindem ca, o dată cu executarea acestora, să înțeleagă și procesul tehnologic pe care îl comportă confecționarea piesei sau chiar a produsului complex. Realizarea acestui lucru este posibilă dacă elevii vor înțelege bine trăsăturile generale ale schiței sau ale desenului, dacă vor ști să întocmească indicatoare pentru acestea prin prisma operațiilor practice ce le implică executarea lor.

Învățîndu-i pe elevi să citească și să execute corect o schiță sau un desen, le putem transmite numeroase cunoștințe practice, putem să-i pregătăm pentru efectuarea în condiții cât mai bune a lucrărilor în atelier și în întreprindere.

Prof. I. DUMITRESCU
prof. maistru E. COCORA
Școala medie nr. 2-Craiova

O discuție cu cadrele didactice despre predarea limbii și literaturii în școala serală

Este un fapt recunoscut că munca profesorilor care predau în învățămîntul seral are un anumit specific. De aici decurg o serie de probleme caracteristice, în rezolvarea cărora pedagogii întîmpină uneori dificultăți, pentru că experiența acumulată în această direcție este încă restrînsă. Cu scopul de a veni în ajutorul profesorilor care predau în învățămîntul seral prin elucidarea cîtorva din aceste probleme, redacția noastră a organizat recent o discuție cu cîteva cadre didactice care predau limba și literatura romînă la școlile din Capitală. Au participat la această discuție tovarășele Silvia Flavian (Școala medie nr. 15), Rodica Lacser (Școala medie nr. 13), Georgeta Onose și Ana Marinescu (Școala medie nr. 8). Pe baza experienței acumulate pînă în prezent acestea și-au spus părerea cu privire la o serie de chestiuni legate de predarea disciplinei lor în școlile medii serale. Redăm mai jos elementele esențiale care s-au desprins din discuție.

— Specificul muncii la școala serală este determinat în mare parte de timpul liber limitat al elevilor. Dacă pentru alte discipline această problemă se pune cu mai multă sau mai puțină acuitate, pentru însușirea literaturii ea este foarte importantă, deoarece elevii trebuie să cunoască în mod direct operele studiate la lecțiile de literatură — a spus tov. Lacser. Există însă destule căi care pot fi folosite pentru soluționarea acestei probleme.

Cei mai mulți dintre elevii școlii serale nu citit încă înainte de a veni la școală o serie de opere din literatura noastră clasică și contemporană. Sînt chiar numeroși cei care au un bagaj de lecturi destul de bogat. Lecturile lor nu s-au desfășurat însă după un plan anume, nu au avut un caracter ordonat. Totuși, ele constituie un ajutor prețios pentru profesori. Reimprospătînd în amintirea elevilor cuprinsul cărților citite de ei înainte, pedagogul îi poate îndruma să analizeze conținutul de idei al acestora, să înțeleagă valoarea lor literară și să stabilească locul lor în dezvoltarea literaturii noastre.

Dar în clasă, a menționat tov. Lacser, sînt și elevi care au citit mai puțin. Uneori se întîmplă ca înșiși acei elevi pe care îi pasionează cititul să nu fi cunoscut anumite cărți. De aceea, pentru a preveni dificultățile care ar putea să provină din lipsa de lectură a elevilor, este bine ca încă din primele zile de școală să se întocmească o listă bibliografică în care să fie cuprinse cărțile cele mai importante ale scriitorilor ce urmează să fie studiați în timpul anului. Elevii nu vor fi astfel siliți să citească de la o zi la alta (ceea ce practic e foarte greu de realizat), ci vor avea la dispoziție o perioadă de timp mai îndelungată.

Discuțînd în jurul aceleiași probleme, tov. Georgeta Onose s-a referit la dezvoltarea gustului pentru literatură și la mijloacele prin care elevii pot fi obișnuiți să înțeleagă și să aprecieze în mod just fenomenul literar.

— Sînt unii elevi — a spus tov. Onose — e drept puțini la număr, care nu se simt atît de atrași de literatură. Pentru a le trezi dorința să citească, am organizat vizionarea în colectiv a unor spectacole ce pun în scenă piese din literatura noastră sau filme realizate după operele scriitorilor noștri. După fiecare spectacol sînt scoase în evidență ideile principale ale operei respective.

Tov. Silvia Flavian a folosit o metodă care s-a dovedit a fi deosebit de eficientă.

În cazul cînd predau anumite opere a căror cunoaștere directă nu este absolut necesară — a spus ea — recurg la o expunere amplă a subiectului lucrării respective. Întrerup însă în anumite puncte expunerea pentru a citi cu elevii cîteva din fragmentele-cheie ale operelor analizate. Elevilor li se oferă astfel posibilitatea de a cunoaște în mod indirect conținutul operelor, iar fragmentele citite în clasă le stîrnesc curiozitatea de a citi întreaga operă.

Pentru că elevilor le rămîne puțin timp ca să studieze individual, îi ajut să-și însușească cele mai importante cunoștințe chiar în clasă. Caut să țin lecții clare, folosesc larg schemele la tablă, materialul didactic și las suficient timp din oră pentru fixare.

— Caracteristică pentru elevii de la școala serală — sublinia tov. Ana Marinescu — este lipsa de omogenitate în ceea ce privește pregătirea lor. Sînt unii care au întrerupt mai de curînd învățătura, pe cînd alții au pierdut mai mult timp legătura cu ea. Pentru aceștia din urmă multe lucruri sînt cu totul noi sau puțin cunoscute. Deoarece coborîrea lecțiilor la nivelul acestor elevi

n-ar fi o soluție fericită, am luat obiceiul de a mă întîlni cu ei la școală cu o jumătate de oră înainte de începerea cursurilor și de a le lămurii atît chestiunile rămase neînțelese din lecția precedentă cit și problemele mai dificile care vor fi discutate în lecția ce urmează. Fac acest lucru în special în legătură cu lecțiile de gramatică. Unii elevi au deprinderi de scriere incorecte, însușite în mare parte ca bune înainte de stabilirea noilor norme ortografice. Pentru îndreptarea acestor deprinderi orele de gramatică sînt insuficiente. De aceea, pe lîngă faptul că lucrez cu elevii și înainte de lecții, am hotărît să completez cunoștințele lor de limba romînă și în orele de literatură. Imediat ce observ în vorbirea sau în scrierea lor o formă incorectă cer clasei să-și spună părerea cu privire la greșeala comisă. După ce se stabilește forma corectă, discut pe scurt cu elevii despre regulile care au stat la baza corecturii efectuate.

De altfel, chiar și orele de gramatică se desfășoară în cea mai mare parte după aceeași metodă. Adun în decursul lecțiilor o serie de exemple privind greșelile săvîrșite de elevi și în ora de gramatică deschid discutarea problemelor teoretice pornind tocmai de la aceste exemple. Așa elevii înțeleg și rețin cu mai multă ușurință regulile și se obișnuiesc să evite repetarea greșelilor.

Am încercat să punem aici în evidență cîteva probleme ale predării limbii romîne în școala serală, în speranța că metodele prin care au fost soluționate ele de unii pedagogi vor fi de folos și altor cadre didactice din învățămîntul seral.

Tov. Ana Moldovan de la Fabrica de motoare electrice din cadrul Combinatului metalurgic Reșița este elevă în clasa a VIII-a a școlii medii serale din localitate. Iată-o la pupitrul de comandă, măsurînd caracteristicile electrice ale unui motor de tramvai (fotografia din stînga) și la o oră de curs (fotografia din dreapta).

Pe marginea unor lecții de constituție

Prin munca voluntară a elevilor

Indrumați de profesori și cu sprijinul comitetului de părinți, elevii Școlii medii din Gura Humorului, regiunea Suceava, au desfășurat o activitate rodnică de pe urma căreia școala a realizat economii însemnate.

Pînă în anul acesta, camerele de la subsolul clădirii principale a școlii erau folosite pentru depozitarea diferitelor materiale și alimente pentru iarnă. Prin muncă voluntară elevii au amenajat aceste camere, în care s-au instalat apoi atelierele de tâmplărie și lăcătușărie, un laborator foto etc.

O contribuție însemnată au adus elevii și la renovarea sălii de educație fizică, la nivelarea curții și la amenajarea unui teren de sport. Prin participarea elevilor la aceste acțiuni s-a realizat o economie de 30.000 lei.

Intrucît instalația electrică a școlii era veche, elevii din clasele mari, sub conducerea profesorului de fizică, au întocmit schița unei rețele electrice noi și un deviz pentru materialele necesare, după care, împărțiți pe echipe au trecut la săparea zidurilor, îngroparea firului în tuburi și instalarea luminii. În felul acesta s-au realizat economii în valoare de 25.000 lei.

Elevii clasei a XI-a lucrează acum la întocmirea schiței și devizului pentru schimbarea instalației electrice și în clădirile anexe ale școlii (sala de mese, dormitoare etc.).

M. BURCEA

Un comitet de părinți activ

Cu sprijinul activ și larg al părinților, la Școala de 7 ani din comuna Ștefănești, raionul Pitești, s-au rezolvat multe probleme gospodărești, realizându-se importante economii.

Astfel, părinții au construit prin muncă voluntară un gard din beton care împrejmuiește școala și o aleie la intrarea în curte și au finisat construcția unei ființi. De asemenea, părinții elevilor au reparat tabla, mobilierul etc. Valoarea totală a lucrărilor efectuate de părinți prin muncă voluntară se ridică la 36.530 lei.

Elevii școlii sătești vizitează o întreprindere

Elevii claselor V-VII de la Școala de 7 ani din comuna Mihăești, regiunea Pitești, conduși de un grup de profesori, au vizitat de curînd Fabrica de produse sode de la Govora, una din cele mai recente realizări ale construcției socialiste în țara noastră. Excursia a fost organizată cu scopul de a le prezenta elevilor unei școli sătești imaginea vieții într-o întreprindere socialistă, de a le arăta în ce constă procesul tehnologic din fabrică.

Primiți cu multă căldură de reprezentanții ai direcției fabricii, ai organelor de partid și sindicale din cadrul acesteia, elevii au fost conduși prin cele mai importante ateliere și au primit explicații multiple asupra procesului de fabricație a sodei calcinate.

În timp de câteva ore, copiii țăranilor muncitori din comuna Mihăești au trăit viața cotidiană din fabrică. Ei s-au oprit plini de interes în fața benzii rulante, a macaralelor turn care alimentează în mod automat cuploarele cu materie primă. O sală spațioasă, a cărei strălucire înviorează privirea vizitatorului, i-a primit pe elevii tocmai în momentul cînd ultimele indicatoare ale aparatelor ce acoperă aproape trei sferturi din pereții ei intrau în funcțiune. Era sala de distribuție a termocentralei fabricii. Cîțiva muncitori, îmbrăcați în halate albastre foarte îngrijite, își plimbau privirea pe cadranele aparatelor ce le aveau în față.

De aici este alimentat cu energie electrică fiecare atelier al fabricii — le-au explicat ei elevilor. Automatizarea și-a spus cuvîntul și în domeniul distribuției și con-

troului în distribuția energiei electrice.

Elevii clasei a VII-a, care au realizat în școală un circuit electric cu ajutorul profesorului lor, au înțeles despre ce este vorba.

— Oare în acest caz nu avem de-a face cu un circuit în care există o sursă de curent și receptori?

— Sigur că da — răspuse unul dintre muncitori. Energia electrică este generată de termocentrală. Receptorii, în cazul nostru, sînt motoarele electrice, punctele de iluminat din ateliere etc. Este însă vorba de un circuit complex, care își are în această încăpere un fel de „nod“.

Elevii au privit cu atenție cazanele termocentralei. Cei mai mici se minunau. Unul din clasa a VII-a le-a explicat:

— Energia calorică ce se creează este transformată în energie electrică, apoi este distribuită prin conductori la receptori.

— Exact așa — îl aprobă unul dintre muncitori care îi conduseseră în sala cazanelor. Numai că în orice termocentrală se realizează o dublă transformare de energie: energia termică este transformată în energie mecanică și apoi această energie mecanică este transformată în energie electrică.

În atelierele de întreținere ale fabricii elevii s-au oprit să vadă cum sînt minuite mașinile unelte. Privirea iscoditoare a unuia din clasa a VI-a rămăsese întinută asupra unui strung. Muncitorul, un tînăr vioi și vesel, a înțeles insistența privirii elevului. În

Predarea Constituției Republicii Populare Romine în școlile de 7 ani, urmîrind înarmarea elevilor cu cunoașterea principiilor fundamentale ale orînduirii noastre sociale și de stat, a drepturilor și îndatoririlor cetățenești, trebuie să realizeze implicit însușirea de către aceștia a unor elemente de bază ale concepției marxist-leniniste despre societate, să aducă o contribuție de seamă la educarea lor în spiritul comunismului. Însușindu-și cunoștințele prevăzute în cursul de constituție elevii trebuie să înțeleagă mai bine importanța pe care o are pentru omenire apariția primului stat socialist din lume și apoi a statelor de democrație populară, în ce constă superioritatea orînduirii socialiste, a statului și dreptului socialist față de orînduirile sociale bazate pe exploatare, față de statul și dreptul care slujesc aceste orînduiri.

Analiza unor lecții de constituție ținute la o serie de școli din Capitală a arătat că numeroși profesori care predau această disciplină dovedesc o grijă deosebită pentru conținutul cunoștințelor transmise elevilor, pentru formularea corectă și înlănțuirea logică a ideilor exprimate. Este de subliniat faptul că acești profesori nu admit nici din partea elevilor exprimări neclare, incorecte, enunțarea unor fapte neconcludente.

Lecția ținută de tovarășa profesoară Natalia Petrin la clasa a VII-a „A” a Școlii medii nr. 22, despre sectorul socialist al economiei naționale a R.P.R., de exemplu, pe lângă bogatul său conținut de idei, s-a caracterizat și printr-o bună sistematizare a acestora. Pornind de la explicarea noțiunii de bază economică, profesoara a arătat că în țara noastră proprietatea diferită asupra mijloacelor de producție determină existența a două sectoare economice — sectorul socialist și sectorul micii producții de mărfuri, alături de care se mai mențin încă unele elemente capitaliste — chiarurimea fiind desființată ca clasă în urma Decretului Prezidiului Marii Adunări Naționale din 29. III 1959. Tov. Petrin le-a explicat elevilor cum a luat naștere sectorul socialist și care sînt formele proprietății socialiste, remarcînd în concluzie că proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție este temelie orînduirii noastre sociale garanția ridicării nivelului material și cultural al poporului.

Noile cunoștințe au fost preluate într-o formă atractivă, interesantă. Astfel, profesoara a cerut unor elevi să citească în fața clasei articolele 7 și 9 din Constituția R.P.R., prin care se consfințește existența celor două forme ale proprietății socialiste. Profesoara a arătat elevilor o hartă a R.P.R. pe

care erau însemnate cu albastru principalele unități industriale ce au luat ființă între anii 1952—1958 și cu roșu acelea care au început să se construiască în acest an sau care sînt prevăzute pentru următorii 2—3 ani. Pe baza acestui material didactic ajutorul profesorului a tras concluzia că industria socialistă s-a dezvoltat și se dezvoltă într-un ritm continuu, că obiectivele industriale sînt rîspindite pe întreaga suprafață a țării, lichidîndu-se inapoierea industrială a unor regiuni, inapoiere moștenită de la regimul burghez-moșieresc. Profesoara le-a cerut elevilor să citeze exemple de centre și ramuri industriale care s-au creat în această perioadă, cunoscute de ei de la alte obiecte, din excursii, din presă, de la radio etc.

La lecția „Orînduirea socială și de stat a țării noastre înainte de 23 August 1944”, ținută la clasa a VII-a „B” de la Școala de 7 ani nr. 48, profesoara Jeana Cristescu a caracterizat orînduirea nedreaptă burghez-moșierească, statul și constituțiile burghez-moșierești ca instrumente pentru exploatarea oamenilor muncii, a înfățișat lupta dusă de clasa muncitoare, sub conducerea P.C.R., împotriva exploatareii capitaliste. Tovarășa Cristescu a apelat la elevi, care au dat exemple concrete din realitatea de azi a raionului 23 August, unde se află școala lor, exemple ce contrastează puternic cu situația de dinainte de 23 August 1944, despre care le vorbește profesoara.

Prindînd la clasa a VII-a „C” a Școlii medii nr. 24 lecția „A doua etapă a revoluției populare din țara noastră”, profesorul Iacob Albu a arătat succesele obținute de oamenii muncii, care, sub conducerea Partidului Muncitoresc Român, au reușit să smulgă principalele mijloace de producție din miinile burgheziei și să treacă la construirea socialismului. Referindu-se la Constituția din 24 septembrie 1952 — Constituția construirii socialismului și făuririi bunăstării celor ce muncesc — el a citat exemple concrete din care să se vadă că statul nostru democrat-popular asigură transpunerea în viață a tuturor principiilor înscrise în Constituție.

Aceeași lecție, ținută de profesoara Natalia Popescu la clasa a VII-a a Școlii de 7 ani nr. 123, a avut, de asemenea, un conținut corect. Profesoara a subliniat principalele evenimente din viața patriei noastre după răsturnarea monarhiei și instaurarea dictaturii proletarietului, victoriile obținute de poporul român, sub conducerea P.M.R., pe drumul transformării socialiste a țării. Profesoara nu a dat însă nici un exemplu concret care să întărească cele spuse de ea elevilor. Tovarășa Popescu trebuie să țină seama de faptul că efectul lecțiilor sale va fi cu mult mai mare dacă ea va folosi mai larg ceea ce vîd și ceea ce trăiesc elevii, dacă se va sprijini în predare pe elemente concrete, cunoscute de ei.

În contrast cu lecțiile bune pe care le țin majoritatea profesorilor de constituție din școlile Capitalei, se mai întîlnesc în unele cazuri — ce-i drept, puține la număr — greșeli și confuzii în cunoștințele transmise, lipsa de grijă pentru pregătirea elevilor. Un exemplu grăitor în această privință îl constituie lecția cu tema „Sectorul socialist al economiei naționale a R.P.R.”, ținută la clasa a VII-a „A” a Școlii de 7 ani nr. 1 de profesoara Octavia Negoșescu.

În lecția ei profesoara a îngrădît greșeli peste greșeli. Ea le-a spus elevilor, de pildă, că sectorul construcției de mașini agricole ar fi tot una cu... S.M.T.-urile, sau că, din cauza că ar dispune de suprafețe mici de pămînt, întovărășirile agricole, spre deosebire de gospodăriile colective, nu folosesc tractoare și alte mașini agricole per-

fecționate — deși se știe că tocmai folosirea mijloacelor tehnice ale S.M.T.-urilor (lucru posibil ca urmare a desființării haturilor) ducă — alături de dezvoltarea fondului obștesc, de munca în comun, de introducerea unor elemente ale sistemului de organizare și retribuire a muncii după modelul gospodăriilor agricole colective — la convingerea țăranilor întovărășiți asupra superiorității gospodăriei agricole colective și îi determină să treacă la această formă.

De asemenea, profesoara a afirmat că între muncitori și țărani nu mai este în prezent nici o „diferențiere” — expresie cu totul confuză — în loc să explice elevilor că interesele fundamentale ale clasei muncitoare și ale țăranimii muncitoare — eliberarea de exploatare și construirea socialismului — coincid întrutotul, aceasta constituind temelie alianței lor.

Tov. Negoșescu confundă proprietatea personală cu cea particulară (ea le-a spus elevilor: „vom vorbi acum despre proprietatea personală sau particulară”). În timpul explicării cunoștințelor noi a afirmat că meseriașii cu ateliere particulare care nu exploatează munca altora vor fi determinați să intre în cooperativele de producție meșteșugărească de „concurență” pe care le-ar face-o aceste cooperative. După cum se vede, profesoara nu știe că micii meseriași înțeleg tot mai mult, pe zi ce trece, avantajele pe care le oferă organizarea lor în cooperative meșteșugărești, perspectivele care li se deschid prin această de către statul democrat-popular de a deveni producători socialiști.

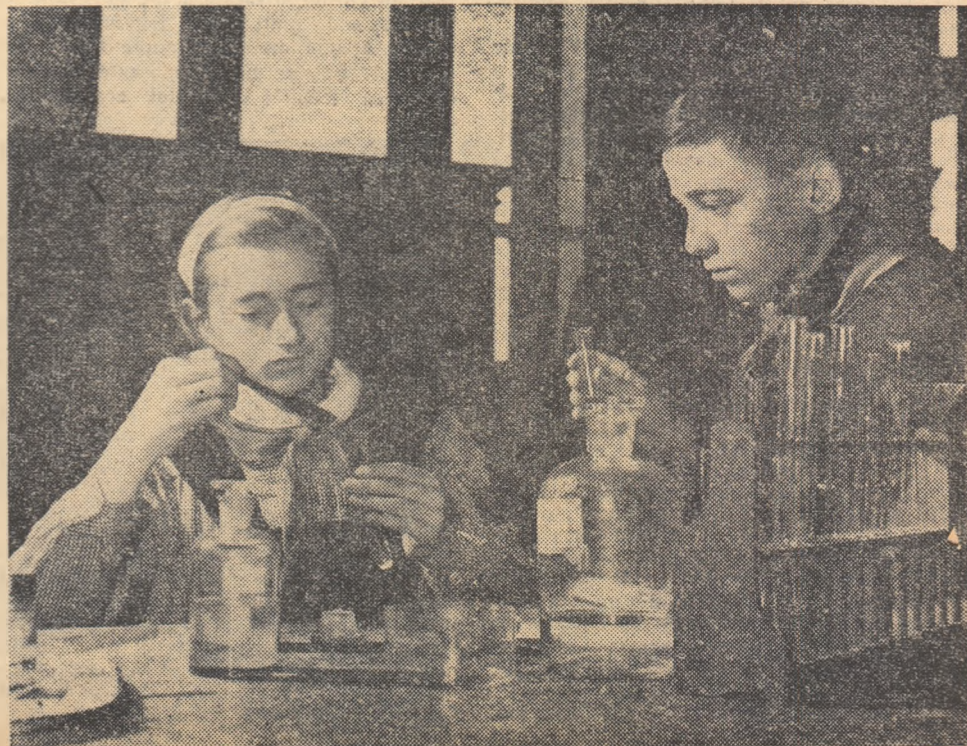
În lecția ținută de tov. Negoșescu au existat foarte multe exprimări confuze, care au dus la crearea de confuzii și în mințile copiilor. Spre exemplu, profesoara a afirmat că în proprietatea socialistă de stat intră și „instituțiile mai mari” (?), „presa” (în loc de mijloacele de tipar), „comerțul” (în loc de întreprinderile comerciale de stat), „învățămîntul” (în loc de instituțiile de învățămînt) etc. În loc de cooperative de consum sătești a folosit termenul „cooperative agricole de consum”, în loc de forma cooperatist-colectivistă a sectorului socialist — „cooperativele colectivistice”.

Se vede deci că tov. Negoșescu nu cunoaște ea însăși o serie de noțiuni fundamentale pe care trebuie să le facă cunoscute elevilor, că nu înțelege unele probleme de bază ale perioadei de trecere de la capitalism la socialism, că neglijează într-un mod cu totul de nepermis pregătirea ei pentru munca ce i s-a încredințat.

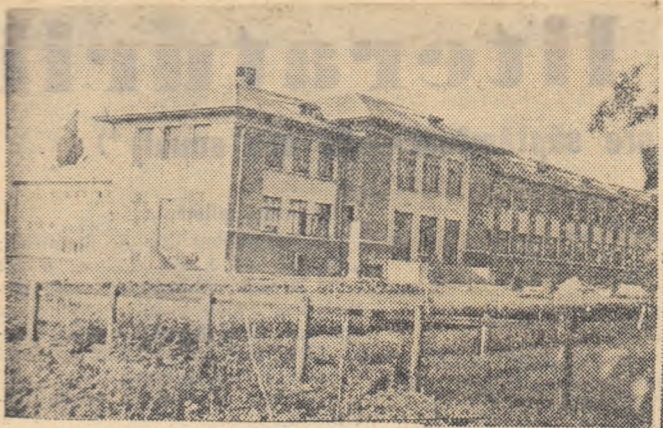
Față de această situație se pune pe bună dreptate întrebarea: cum a admis secția de învățămînt a raionului Stalin ca o profesoară atît de nepregătită din punct de vedere politic și ideologic să predea constituția? Poate că secția de învățămînt nu-i cunoștea de loc pregătirea atunci cînd a numit-o. Dar și în acest caz trebuie să întrebăm: cum este posibil să se numească pentru o asemenea disciplină un om a cărui pregătire nu este cunoscută?

Predarea constituției în școli are o mare însemnătate. Nu ne poate fi indiferent cine predă această disciplină, cum o predă. Secțiile de învățămînt, directorii școlilor trebuie să se îngrijească permanent de verificarea nivelului politic și ideologic al cadrelor care predau constituția — să cunoască din timp deficiențele care se ivesc în munca acestora, să le dea un ajutor substanțial, astfel ca lecțiile lor să aibă un conținut corect, să contribuie la educarea cetățenească a elevilor, la formarea lor ca buni constructori ai societății socialiste.

E. FLORESCU

Solubiilitatea substanțelor îi preocupă mult pe elevii Școlii medii nr. 20 „Gheorghe Șincai” din Capitală

Printre profesori și ucenici

— Note de drum —

Deplasarea pe teren pentru vizitarea școlilor este totdeauna generatoare de mari satisfacții. Nici-când mai mult decât în asemenea ocazii nu ai prilejul de a cunoaște adânc viața școlilor, de a desprinde învățăminte prețioase din munca plină de abnegație a unor pedagogi și de a ajuta concret și nemijlocit acolo unde treburile mai șchioapătă.

Animat de asemenea convingeri am trecut peste temerile unor colaboratori mai tineri față de capriciile vremii în acest sfârșit de toamnă și am pornit la drum, mai de-a-iazi, într-un automobil rezistent la drumurile de țară.

Mașina noastră a tras drept în curtea școlii de meserii din Bacău. Conduși de gazde, ne-am îndreptat curînd către atelierul școlii unde, în prezența cadrelor didactice, maestrul-instructor Ion Dobre desfășura o lecție deschisă de lăcătușărie cu o grupă de ucenici din anul I.

Tovarășul Dobre și-a dat silința să țină o lecție cit mai bună — și în mare parte a reușit. Nu în totul însă. De exemplu, pentru că n-a desenat dinainte pe tablă schița rotunde care constituia obiectul lecției respective, a pierdut mult timp din lecție cu desenarea ei. Ce făceau ucenicii în acest timp? Neputînd desena și ei, pentru că nu vedeau schița care le era ascunsă de spatele instructorului, au devenit neatenți.

Și iată un alt neajuns. A făcut bine maestrul Dobre că a cercetat îmbrăcămintea, nasturii și miinile ucenicilor. Era cel puțin tot atât de important însă să verifice poziția fiecăruia la locul de lucru. Pentru că n-a făcut aceasta unii ucenici țineau brațul peste menhină, alții își așezaseră scaunul prea departe de banc, alții stăteau prea aplecați pe caiete sau le țineau strîmbe în față.

După lecție, cei care au participat la ea s-au reîntors în sala clubului școlii unde, timp de aproape două ore, maestrul Dobre a fost supus la un examen și mai greu, prin numeroase întrebări și discuții din care am învățat cu toții, în așa fel ca viitoarele lecții să fie tot mai bune.

În deplasare, cînd ești prins de muncă, nici nu-ți dai seama cum trece vremea. Iată-ne în drum spre Roman. Apariția pe coama dealului din stînga a unor clădiri impunătoare, cufundate în desimea arborilor, ne stîrnește curiozitatea. Tovarășul Bejan, inspector agronom la sfatul popular, ne lămurește: „Acolo sus a fost înființată în anul 1883 prima școală agricolă din țara noastră. Doriți s-o vizitați?”

Urcăm dealul și ajungem în fața porții. Deasupra ei citim: Centrul școlar agricol „Ion Ionescu de la Brad” Trifești. Strălucesc ca neaua primele clădiri ale școlii înființate acum 76 de ani de eminentul pionier al științei agricole din țara noastră, Ion Ionescu de la Brad. Noi și importante clădiri s-au adăugat în anii puterii populare. Cabinetele școlare de fitotehnie și botanică, de agricultură generală, anatomie, zoologie, zootehnie și chimie, remiza de mașini, șerele și cîmpurile de experiență constituie adevărate laboratoare moderne, unde elevii se deprind să lucreze cu utilajele și agregatele, cu plantele și cu animalele. Școala are o fermă zootehnică model, dotată cu bovine din rasele Schwitz, Siemmental, sură de stepă; cabaline din rasele arabă, ghidran și trapaș; porcine din rasele Marele alb, York, Edelschwein; ovine din rasele spancă, carachiul, merinos; păsări din rasele Leghorn, Rhode-Island etc. Pepiniera școlii cuprinde 0,5 hectare folosite în scop didactic, un hectar de vie, un hectar de căpșuni, 3 hectare livadă, 3 cîmpuri de experiență.

La școala profesională de pe lingă Fabrica de zahăr din Roman aflăm un lucru oarecum neobișnuit: aici, pentru că nu există atelier de instructaj pentru ucenicii din anul I, ei au fost introduși direct în producție. Aceasta a provocat critici aspre din unele părți. Noi ne-am propus să nu criticăm înainte de a afla care sînt rezultatele în cauză! Cînd practica se realizează înaintea teoriei. Cunoaștem faptul că la unele școli din U.R.S.S., fiindcă ucenicii trebuie să lucreze încă din primele zile după desene cotate, ei sînt învățați să citească direct un desen, urmînd ca pe parcurs să-și însușească și cunoștințele teoretice. De altfel, am avut personal ocazia să vedem, mai de mult, ucenicii ai unei școli profesionale din țara noastră care, cunoscînd din practică ce este un acumulator, ce cuprinde, cum se încarcă, cum și de ce se descarcă, cum și de ce se polarizează plăcile, cum se tratează curba de încărcare și de descărcare, au fost în stare apoi, avînd în față desenul în secțiune al unui acumulator, să recunoască perfect părțile lui componente și să arate destinația lor.

Intorcîndu-ne la situația existentă în școala de pe lingă fabrica de zahăr din Roman trebuie să arătăm că, stînd de vorbă cu muncitori calificați care instruiesc ucenicii din anul III, am auzit numai aprecieri bune despre aceștia. Se descurcă bine și ucenicii din anul II, chiar la unele sectoare cu proces tehnologic deosebit de complicat. Se vede deci că lipsa atelierului-școală în perioada cînd respectivii ucenici erau în anul I nu a prejudiciat asupra pregătirii lor profesionale. De altfel, ritmul continuu al producției — cu 40 de vagoane de zahăr în 24 de ore — constituie un mediu foarte prielnic pentru o temeinică pregătire a cadrelor de muncitori calificați.

Prin exemplele date nu vrem să susținem că sistemul de predare a cunoștințelor în care instruirea practică precede celei teoretice este de preferat și că așa trebuie să facem în școlile noastre. Dar acolo unde condițiile nu permit încă să se organizeze și un atelier de instructaj nu este neapărat necesar să tăbărim cu criticile.

Desigur, știința și tehnica progresa în ritm din ce în ce mai rapid. Învățămîntul profesional și tehnic trebuie

Centrul școlar agricol „Ion Ionescu de la Brad” din comuna Trifești, raionul Roman și laboratorul său.

să se țină cit mai aproape de aceste progrese. În această privință pedagogii sovietici au făcut studii aprofundate din care se desprinde că o condiție de bază a succesului o constituie organizarea sistematică a procesului de instruire.

Este necesar deci ca și Școala profesională de pe lingă Fabrica de zahăr din Roman să-și organizeze cit mai curînd și un atelier special de instructaj.

Din cele expuse reiese că vizitele noastre la școli au fost, intrucitva, „vizite-fulger”. Dar noi nu îndeplineam sarcini de inspectori, ci aveam ca obiectiv principal lecțiile deschise, contactul și discuțiile cu profesorii și maiștrii. Nu este mai puțin adevărat că și în asemenea vizite ai ocazia să constăți lucruri interesante, să verifici unele îndrumări date cu privire la activitatea școlilor și să strîngi un bogat material concret pentru generalizarea unor experiențe pozitive.

Ing. VANGHELI MIȘICU

Activitate educativă

Pentru a cinste memoria luptătorului comunist Constantin Ivănuș, colectivul pedagogic al Casei pionierilor din Pucioasa, în colaborare cu Casa pionierilor din Tirgoviște, a organizat o adunare tematică și un program artistic la fabrica „Constantin Ivănuș” din raionul Pucioasa.

Programul, interpretat de pionieri, a cuprins cîntece pionierești și revoluționare, recitări, dansuri, muzică instrumentală, bucurîndu-se de mult succes.

Școlarii au oferit fabricii portretul luptătorului al cărui nume îl poartă aceasta și au primit daruri din partea muncitorilor.

Vizita în întreprindere, discuțiile cu fruntașii în muncă le-au făcut copiilor o frumoasă impresie.

O expoziție de material didactic

Cercul pedagogic pentru învățămîntul profesional și tehnic din orașul Craiova a organizat recent o interesantă expoziție de material didactic. Numeroasele exponate prezentate reliefează grija cu care profesorii și maiștrii-instructori se preocupă de realizarea unui învățămînt intuitiv.

Grupul școlar „Electroputere” prezintă în cadrul expoziției mai multe planșe cuprinzînd regulile fundamentale de desen tehnic, în ordinea în care ele sînt preluate și însușite de elevii la lecții. Lingă fiecare planșă sînt expuse și piesele pe care le reprezintă. Grupul școlar auto expune mai multe proiecte tehnice de execuție a lucrărilor de drumuri și poduri, întocmite de elevii după cele mai înaintate principii de lucru.

Printre lucrările prezentate în cadrul expoziției se remarcă, de asemenea, machetele vînturătoarei pentru sortarea cerealelor și plugurilor cu tracțiune mecanică, executate de elevii Centrului școlar agricol nr. 1.

Sectorul economic a fost prezentat la expoziție prin exponatele Grupului școlar comercial, care prezintă mostre de merceologie executate de elevii, precum și diferite planșe pentru lecțiile de statistică și contabilitate.

Interesul stîrnit de această inițiativă a cercului pedagogic pentru învățămîntul profesional și tehnic din Craiova este dovedit de numeroșii vizitatori ai expoziției. Trebuie menționat de asemenea interesul pe care l-a trezit expoziția în rîndul elevilor școlilor de cultură generală, care au găsit în ea un bun mijloc de informare pentru orientarea lor profesională de viitor.

Prof. ION PATRAȘCU
Craiova

Educația igienico-sanitară

Societatea socialistă cere școlii să dea nu numai tineri cu un larg orizont de cunoștințe și cu temeinice deprinderi de muncă, ci și oameni bine dezvoltăți din punct de vedere fizic, sănătoși, vii, cu dragoste de viață. La realizarea acestei sarcini aduce o contribuție de seamă educația igienico-sanitară pe care o primesc elevii în școală. Înarmarea lor cu cunoștințe și deprinderi igienice este cu altă mai necesară cu cit ei își petrec o bună parte din timp în colectivitate, a cărei sănătate nu poate fi păstrată decît prin respectarea riguroasă a regulilor igienico-sanitare.

Avînd un important rol activ în munca de profilaxie, educația igienico-sanitară a școlilor se bucură astăzi de o atenție sporită din partea cadrelor sanitare și a pedagogilor. Ca urmare a măsurilor luate în anii regimului democrat-popular, starea sanitară în unitățile de învățămînt s-a îmbunătățit în mod simțitor. Pentru întregirea educației igienico-sanitare a elevilor, în clasele a V-a și a VIII-a ale școlilor de cultură generală, ca și în anul I al școlilor profesionale, s-a introdus predarea unui număr de 10 lecții pe teme sanitare.

În multe școli lecțiile pe teme sanitare sînt bine organizate, realizînd scopul pentru care au fost inițiate. La Școala medie nr. 2, ca și la Școala medie nr. 32 din Capitală, de exemplu, aceste lecții au fost just egalitate pe toată durata anului școlar. Ele sînt preluate de către medicul școlar la clasele a VIII-a, și de către sora școlară la clasele a V-a. Cu sprijinul organizației medicale al Școlii medii nr. 2 a procurat și a pus la îndemîna elevilor manualele necesare, asigurînd astfel condiții pentru însușirea temeinică a cunoștințelor sanitare și de prim ajutor. Cabinetul medical a organizat de asemenea posturi sanitare pe școală la fiecare etaj și colective de elevi care deservește aceste posturi. În colaborare cu învățătorii și diriginții s-au organizat lecții ale posturilor sanitare pe clase, formate din elevii fruntași la învățătură, cei mai ordonați și disciplinați. Colectivele posturilor sanitare, care sînt instruite periodic de către personalul sanitar, veghează la respectarea regulilor de igienă în clase și ajută medicul și sora școlară în depistarea bolnavilor și în acțiunile ca caracter sanitar.

Elevii Școlii medii nr. 2 din București au primit în toamna aceasta un local nou de școală. Prin organizarea autodisciplinării și prin munca de educație sanitară ei sînt antrenați în păstrarea localului în stare de curățenie și în asigurarea condițiilor igienice pentru învățătură. Conducerea școlii colaborează îndeaproape cu personalul medico-sanitar în munca de educație

sanitară și controlează cum se desfășoară acțiunile privind sănătatea elevilor.

Dar munca de educație igienico-sanitară nu trebuie să se deslășoare numai în orele speciale destinate în acest scop și nu este o sarcină numai a personalului medico-sanitar. Aceasta este o muncă complexă, care trebuie dusă permanent, chiar din prima zi a intrării copilului în școală și care cade în sarcina tuturor cadrelor didactice și în mod special a învățătorilor și diriginților. De la început elevii trebuie să capete cunoștințele elementare și în special deprinderi igienico-sanitare care să le rămînă pentru toată viața.

În primul rînd în atenția cadrelor didactice trebuie să stea problema igienei individuale a școlarilor — curățenia și îngrijirea corpului, a îmbrăcămintei și încălțămîntei, a rechizitelor școlare. Învățătorii au datoria să le explice copiilor importanța fiecărei reguli de igienă, să-i convingă de necesitatea ei, să manifeste exigență pentru respectarea igienei. În munca pe care o duce în acest scop învățătorul trebuie să se bazeze pe ajutorul posturilor sanitare din clasă, și în special pe ajutorul părinților, care trebuie să fie astfel îndrumați încît să preîndească copiilor lor să respecte cu rigurozitate și în familie regulile igienice învățate în școală.

Este necesar de asemenea ca elevii să capete cunoștințe și deprinderi privind igiena clasei, a școlii, a locuinței și a alimentației, precum și în ceea ce privește prevenirea îmbolnăvirilor.

Iată cum rezolvă toate aceste probleme tovarășa Alexandrina Poterașu, învățătoarea clasei I-a „A” de la Școala medie nr. 2 din București. Încă din primele zile de școală tovarășa Poterașu le-a arătat elevilor ei ce reguli igienice trebuie să respecte (spălătul zilnic, întreținerea hainelor și a încălțămîntei în stare curată etc.), controlînd în permanență respectarea lor. În clasă a organizat o echipă sanitară al cărei membri fac de serviciu cite o săptămînă. Acestora li s-au pus la dispoziție săpun, prosoape, forfecuțe. Ei controlează igiena personală a colegilor, însoțesc pe cei găsiți cu minile murdare la spălător, dîndu-le săpun și propsoape, controlează dacă unghiile sînt tăiate, răspund de aerisirea clasei în timpul recreațiilor, controlează curățirea încălțămîntei la intrarea în clasă, răspund de îngrijirea florilor de la colțul naturii vii etc. Copiii au fost deprinși să-și spele minile înainte de a-și lua gustarea în recreație, cit și după folosirea W.C.-ului. În recreații toți elevii ies afară din clasă, de cele mai multe ori în curte, în aer liber. În acest timp învățătoarea îi supraveghează, are grijă să nu se producă zgomet mare, deoarece aceasta are o influență negativă asupra sănătății. La începutul anului școlar, tovarășa Po-

terașu a publicat în ziarul de uzină al Fabricii de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej”, unde lucrează cei mai mulți dintre părinții elevilor din clasa ei, un articol în care le dădea îndrumări privind felul cum trebuie îngrijiiți și îndrumați copiii. În ședințele cu părinții la școală, ca și în vizitele ce le face la domiciliu, învățătoarea îl ajută pe părinți să înțeleagă importanța regimului zilnic, stabilește de comun acord cu ei programul de muncă, odihnă și joc al copiilor, le dă sfaturi cu privire la educația igienico-sanitară în familie a acestora. Fiecare copil din clasă ei are acum prosoapă sau, pieptenele său, batista curată în buzunar. Caietele și manualele lor sînt îmbrăcate în coperte din material plastic, care prin spălare pot fi întreținute în stare curată. Ca urmare, copiii au un aspect ordonat și curat, plin de vioiciune.

Mai sînt însă, din păcate, cadre didactice care minimalizează rolul educației igienico-sanitare a școlarilor, care cred că formarea unor deprinderi igienice este lipsită de importanță și nu ar trebui, deci, să intre în preocupările lor. Absența unor astfel de deprinderi însă îi expune pe copii la îmbolnăviri și duce la formarea unor oameni cu o comportare necivilizată. De aceea, toți învățătorii și profesorii au datoria să se ocupe îndeaproape de aceste probleme.

Aerisirea permanentă a claselor și curățenia lor, asigurarea unei temperaturi potrivite și a unei luminozități suficiente, curățirea coridoarelor și instalațiilor sanitare după fiecare recreație de către personalul de serviciu și dezinfectarea cit mai deasă a acestora, păstrarea mobilierului școlar în stare bună și curată creează în școală un climat sănătos, favorabil formării la elevi a unor temeinice deprinderi igienico-sanitare. Nu este lipsită de importanță nici înfrumusețarea claselor cu plante și flori, care, pe lingă efectul estetic, are și un efect igienic ce nu poate fi contestat.

O bună educație igienico-sanitară cere învățătorilor și profesorilor să acorde mai multă atenție respectării regimului zilnic al elevilor, felului cum se desfășoară recreațiile și cum este asigurată alimentația cu apă a școlii. Nu trebuie să fie neglijate nici problemele de igienă specifice fetelor sau băieților din clasele mai mari, ca și problemele legate de ținuta elevilor, care de asemenea influențează starea sănătății lor și formarea deprinderilor igienice.

Această latură a muncii educative din școlile noastre ridică probleme a căror rezolvare nu poate fi neglijată de către cadrele didactice, pentru că numai așa va fi asigurată sănătatea întregului colectiv de școlari și dezvoltarea lor normală.

C. MINCA

Noțiuni de teorie a literaturii

Proiect de programă pentru clasa a VIII-a pe anul școlar 1960/1961 (3 ore săptămânal — 99 ore anual)*

I. NOȚIUNI GENERALE DESPRE LITERATURĂ

1. Cele două sensuri ale termenului literatură: sensul larg și sensul restrâns. Literatura ca totalitate a operelor scrise: literatură științifică (diferite domenii ale științei — literatura tehnică, medicală, literatură istorică, geografică, literatură economică, politică, juridică etc.). Literatura în sens restrâns, ca totalitate a operelor literare, orale și scrise, care exprimă în mod artistic realitatea imaginativă artistică. Noțiunea de artă. Diferențele ramuri ale artei: muzica, pictura, sculptura. Literatura ca artă a cuvintului. 1 oră

2. Știința literaturii și părțile ei componente: istoria literaturii, teoria literaturii și critica literară. 1 oră

II. STRUCTURA OPEREI LITERARE

1. Noțiunea de operă literară (cu exemple din operele cunoscute de elevi în clasele V-VII). 2. Analiza unei opere literare. Tema și ideea operei; compoziția; subiectul; personajele; mijloacele de caracterizare a personajelor. 3 ore

Compueri 2 ore

III. GENURILE LITERARE

Noțiuni generale despre genuri și specii literare. Clasificarea operelor literare în opere lirice, opere epice și opere dramatice. 1 oră

A. Genul liric

Definiția genului liric. Bogăția și varietatea sentimentelor în operele lirice. 1 oră

a. CREAȚIA LIRICĂ ORALĂ

Specii: doina, cîntecul, bocetul, strigăturile, cîntecul satiric. Bogăția conținutului; tematică al doinelor, doine și cîntece sociale. Conținutul tematic al doinelor. 1) „Cîntecul doinei”. Viața poporului împletită cu cîntecul doinei. Dragostea poporului; fața de natură patriei în diferitele anotimpuri. Repetiția, epitetul. Elemente de versificație: măsura, ritmul, rima. Doina — creație anonimă, specifică poporului nostru. Felurile ei. 2) „Ce te legeni, plopule”. Expri-marea sentimentului de dor și jale. Personificarea. Prelucrarea artistică creatoare a motivului de către M. Eminescu. 3) Folclor nou: „Foate verde, foi și-o fragă”. „Foate verde și-o alună”. Elanul și voia bună cu care oamenii muncii își clădesc o viață nouă. 2 ore

Trăsăturile caracteristice ale creației lirice orale. 1 oră

b. CREAȚIA LIRICĂ SCRISĂ.

Gruparea poeziei lirice scrise după natura sentimentelor exprimate: lirica cetățenească, lirica intimă și lirica peisajistă. Speciile creației lirice scrise: oda, imnul, satira, pamfletul, epigrama, elegia, cîntecul și romanța, meditația, pastelul și idila. 1 oră

LIRICA CETĂȚENEASCĂ

1) Oda „In frunte comunistă” (Inchinare) de M. Beniuc. Dragostea, admirația și recunoștința poetului pentru neînfricată luptători ceferiști de la Grivița, 1933. Partinitatea poeziei. Definiția odei. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Oda ostașilor români” de V. Alecsandri; „Țării mele” de V. Tulbure; „Oda Bucureștiului” de Szemler Ferenc.

2) Imnul „Internațională” de E. Pottier. Caracterul mobilizator al imnului. Definiția imnului. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Imnul R.P.R.”, „Imnul F.M.T.D.” de L. Oșanin.

3) Satira „Satiră. Duhului meu” de Gr. Alexandrescu. Critica moravurilor societății burgheze, a cosmopolitismului, a corupției aparatului de stat a frivolității. Ironia — mijloc de critică socială. Mijloace artistice: dialogul viu, portretul satiric. Definiția satirei. 4) Epigrama. Exemple. 2 ore

Lectură suplimentară:

„Pa'anjenii” de T. Arghezi; „Patronul” de M. Banuș.

LIRICA INTIMĂ SAU INTIMISTĂ.

1) Elegia „Mai am un singur dor” de M. Eminescu. Nemulțumit de viață și neînțelese de societatea nedreaptă, poetul își dorește moar-

tea în mijlocul naturii. Muzicalitatea versurilor. Varietatea ritmului și a rimei. Definiția elegiei. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Din umbră” de M. Beniuc.

2) Cîntecul „Sub al păcii stîndard” de M. Banuș. Solidaritatea tineretului progresist din lumea în treagă, unit sub stîndardul păcii. Definiția cîntecului. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Țară scumpă, să trăiești!” de Nina Cassian.

3) Meditația „In peșteră” de P. Cerna. Concepția poetului despre forța morală a omului în lupta cu greutățile vieții. Increderea în triumful omului. Definiția meditației. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Anul 1840” de Gr. Alexandrescu.

LIRICA PEISAJISTĂ

Pastelul și idila „Noapte de vară” de G. Coșbuc. Zăgăzirea diferitelor momente ale unei nopți de vară. Gradarea ascendentă a momentelor naturii, împletite cu aspectele vieții satului. Comparația, metafora. Plasticitatea imaginilor vizuale, auditive și de mișcare. Definiția pastelului. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Balta” de Mihai Dragomir; „Pămîni însorit” de Horváth Imre.

Compueri. 2 ore

Recapitularea genului liric. 1 oră

B. Genul epic

a. CREAȚIA EPICĂ ORALĂ ÎN VERSURI

Definiția genului epic. Explicarea noțiunii de „epic” în opoziție cu cea de „liric”. Varietatea speciilor genului epic. Specii: balada sau cîntecul bătrînesc, legenda, cîntecele rituale (plugușorul, orația de nuntă). 1 oră

Balada (cîntecul bătrînesc) „Novac și corbul”. Conținutul baladei. Personajele. Particularitățile de compoziție ale baladei. Mijloace folosite în caracterizarea personajelor: hiperbola, repetiția, diminutivele. Definiția baladei. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Toma Alimoș”; „Baladă populară”.

b. CREAȚIA EPICĂ ORALĂ ÎN PROZĂ.

Basmul „Prislea cel voinic și merlele de aur”. Acțiunea basmului. Peripețiile prin care trece eroul principal. Rădăcinile realiste ale basmului. Elementele de compoziție ale basmului. Definiția basmului. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Marinarul fără frică” de Vl. Colin.

a. CREAȚIA EPICĂ SCRISĂ ÎN VERSURI.

1) Balada „Pașa Hassan” de G. Coșbuc. Fondul istoric al baladei: lupta poporului sub conducerea lui Mihai Viteazul împotriva coteropitorilor turci. Tema și ideea poeziei. Caracterizarea personajelor prin antiteză. Descrierea realistă a luptei. Caracterul național al poeziei. Folosirea elementelor artistice în versificație pentru realizarea conținutului, hiperbola. Versificația: ritmul, rima, măsura, strofa. Definiția baladei. 1 oră

2) Fabula „Dreptatea leului”

de Gr. Alexandrescu. Demascarea ipocriziei monarhilor ocrotitori ai jefuitorilor poporului, precum și a slugărniceii curtenilor. Semnificația personajelor, caracterizarea lor. Definiția fabulei. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Lupul și mielul” de T. Arghezi.

3) Poemul „Bălcescu”

de Eug. Jebeleanu. Evocarea figurii luptătorului N. Bălcescu. Dragostea lui fierbinte pentru patrie și popor. Ura împotriva dușmanilor țării, lupta diră. Inflăcărată pentru libertate. Compoziția poemului. Tema și ideea poemului. Definiția poemului. 2 ore

Lectură suplimentară:

„Poemul lui Octombrie” de V. Măcovski (fragment).

4) Epopeea „Iliada” de Homer. Subiectul operei. Cîntul XXII (analiză literară). Figura lui Ahile. Mijloacele poetice folosite pentru zăgăzirea eroului. Portretul lui Hector. Durerea lui Priam, a He-cubei, a Andromacăi. Aspecte din viața poporului oglindite în cîntul analizat. Caracterul dramatic al

operei. Unitatea de acțiune determinată de motivul central. Părțile componente ale epopeii. Bogăția și diversitatea stilului. Epitele, comparații. Versificația. Ritmul dactilic. Definiția epopeii. Epopeea în antichitate. „Iliada”, „Odiseea”, „Eneida” de Vergiliu, epopeea în timpul Renașterii. „Divina comedie” de Dante Alighieri. 3 ore.

Lectură suplimentară:

„Odiseea”; „Cîntec despre oastea lui Igor”.

b) CREAȚIA EPICĂ SCRISĂ ÎN PROZĂ

Specii: reportajul, pamfletul, schița, nuvela, romanul. 1) Reportajul literar. „Meridiane sovietice” de Geo Bogza (fragment). Definiția reportajului. 1 oră

Lectură suplimentară:

„România pitorească” de Al. Vla-huță; „400 zile în orașul flăcărilor” de V. Nicorovici; „Codlea” de Tr. Coșovei.

2) Pamfletul. „Singe și aur” de T. Arghezi. Demascarea cinismului și cruzimii conducătorilor statului burghez. Stilul concis și vehement. Definiția pamfletului. 1 oră

Lectură suplimentară:

„Orașul diavolului galben” de M. Gorki.

3) Schița. „Bacalaureat” de I. L. Caragiale. Conținutul. Critica moravurilor societății burgheze. Caracterizarea personajelor. Concentrarea acțiunii. Definiția schiței. 1 oră

Lectură suplimentară:

„O felie de pîine” de Fr. Munteanu

4) Nuvela. „Indrăzneala” de M. Preda. Subiectul nuvelei. Personajele principale. Compoziția nuvelei. Tema și ideea operei. Definiția nuvelei. 2 ore

Lectură suplimentară:

„Alexandru Lăpușeanu” de C. Negruzzi.

5) Romanul. „Bărăgan” de V. Em. Galan. Subiectul romanului. Personajele, gruparea lor. Compoziția romanului. Tema și ideea operei. Partinitatea comunistă a operei. Definiția romanului. 3 ore.

Lectură suplimentară:

„Moș Goriot” de H. de Balzac; „Povestea unui om adevărat” de

B. Polevoi.

Compueri. 2 ore

Recapitularea genului epic. 1 oră

C. Genul dramatic

Definiția genului dramatic. Dialogul personajelor la baza operelor dramatice. Neintervenția autorului în vorbirea personajelor. Speciile genului dramatic: tragedia, comedia, drama. Inceputurile teatrului grec în sec. al VII-lea și al VI-lea î.e.n Originea lui. 1 oră

1) Tragedia.

a) Tragedia clasică greacă. „Antigona” de Sofocle. Analiză literară: Prologul, scenele: Antigona-Ismena, Antigona-Creon, Episodul IV. Antigona-corul. Caracterul înălțător al evenimentelor prezentate. Conflictul tragic. Eroii. Rolul corului ca personaj colectiv. Regula celor trei unități. Definiția tragediei. Mari autori de tragedie: Sofocle, Eschyle, Euripide. 2 ore

b) Tragedia shakespeareană. „Regele Lear” de W. Shakespeare. Conflictul dramatic: caracterizarea personajelor, contrastul caracterelor. Dramatismul acțiunii. Faptele personajelor ca expresie directă a caracterului lor. Spargerea tiparelor tragediei clasice cu privire la unitatea de loc, de timp, de acțiune. Imbinarea elementului tragic cu cel comic; înlăturarea corului. 2 ore

Lectură suplimentară:

„Andromaca” de J. Racine.

c) Tragedia contemporană. „Tragedia optimistă” de V. Vișnevski. Subiectul. Lupta perseverentă și neînfricată a femeii comisar polițic în flota de pe Marea Baltică. Cum reușește ea să transforme deștașamentul de anarhiști într-un regiment organizat, victorios împotriva intervențiștilor. Figura femeii comisar politic. Perspectiva luminoasă a viitorului care se desprinde din finalul piesei. 2 ore

2) Comedia. „O scrisoare pierdută”

de I. L. Caragiale. Subiectul comediei. Tema și ideea operei. Personajele. Caracterizarea personajelor. Trăsăturile tipice ale personajelor. Mijloace de tipizare și individualizare. Mijloace de realizare a comicului. Realismul comediei. Definiția comediei.

Lectură suplimentară:

„Mielul turbat” de A. Baranga; „Avarul” de J. B. Molière. 3 ore

3) Drama. „Cumpăna” de L. Demetrius. Conținutul. Structura dramei. Caracterizarea personajelor. Definiția dramei. 2 ore

Lectură suplimentară: „Citadela sfărmată” de H. Lovinescu.

Compueri. 2 ore

Recapitularea genului dramatic. 1 oră

IV. LIMBA ȘI STILUL OPERELOR LITERARE

1) Noțiunea de limbă literară. Sensul propriu și sensul figurat al cuvintului: limba operei științifice și limba operei literare. 2) Noțiunea de stil. Calitățile generale și calitățile particulare ale stilului. 1 oră

3) Figuri de stil (epitetul, comparația, metafora, personificarea, metonimia, sinecoca, hiperbola). 1 oră

Sintaxa poetică (inversiunea, repetiția, interogația retorică, invocația retorică, antiteza). 1 oră

Versificația (ritm, măsură, rimă). 1 oră

Recapitularea principalelor teme studiate de-a lungul cursului de teorie a literaturii. Caracterul național și popular al literaturii; partinitatea comunistă a literaturii noastre contemporane. Rolul literaturii în viața socială. Literatura — mijloc de cunoaștere și de transformare a lumii. Marxism-leninismul — bază a cercetării fenomenului literar. 3 ore

Recapitularea generală. 4 ore

Lucrări de control. 6 ore

Controlul lecturii în afară de clasă. 4 ore

Recapitularea principalelor chestiuni gramaticale, prin exerciții și aplicații practice, în vederea consolidării deprinderilor ortografice și de punctuație. 18 ore

* Cadrele didactice sînt rugate să studieze cu atenție acest proiect de programă pentru anul școlar 1960/1961, care va sta la baza revizuirii manualului, și să trimită observațiile și propunerile lor, pînă la 10 decembrie a.c., Direcției pedagogice din M.I.C.

ALATURI DE MUNCITORI

(Urmare din pag. 1)

elevilor ne privește și pe noi, nu numai pe profesori. Iar dorința noastră cea mai mare este să-i ajutăm să învețe cile ceva din meseria noastră și să-i facem să ne îndrăgească munca și întreprinderea. Cînd au venit la noi pentru prima dată am căutat să-i cunoșce, să-i fac să se apropie de întreprinderea noastră. Le-am povestit istoricul ei. Aici, acum vreo 10 ani nu era decât un maidan plin de gropi, cu gunoaie și băltoace. Le-am spus cile ceva și despre planul de producție, despre perspectivele noastre de dezvoltare.

În clipa de față cred că putem începe să discutăm despre rezultate.

Sînt destul de mulți elevi cărora aș putea să le dau fără grijă să efectueze lucrări destul de serioase...

Deodată se întrerupse și îmi făcu un semn. Îmi arătă o elevă cu un șorț albastru, cu fața nîzgălită de negreală. Sta înclinată deasupra unui strung, cu ochii așinați la cuțitul din care țîșnea bețala argintie și scilpitoare a șpanului.

— Ia-lă, o vezi pe fata aceea?

— Intr-o zi m-a oprit misterios:

— Nu vă supărați, tovarășe inginer. Vreau să vă întreb ceva. Ce condiții trebuie să îndeplinească un muncitor ca să fie angajat la dvs.?

— De ce? — am întreat mirat.

— Eu aș vrea, cînd termin școa-

la, să vin să lucrez aici și nu știu cum se procedează de obicei.

I-am spus că pînă atunci mai este vreme, dar nu am scăpat pînă cînd nu m-am promis că o s-o sprjin la încadrare.

Altă dată, un elev mi-a spus că o să-i pară rău cînd se va termina practica dacă nu va mai putea veni la întreprindere. L-am asigurat că poate veni oricînd și în afara orelor de practică.

— Da, îmi răspunse el, dar eu vreau să vin de tot.

Socotesc că în această dorință exprimată de elevi se află rezolvată una din cele mai importante probleme educative ale practicii elevilor în producție.

ÎN „SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI”

(Urmare din pag. 1)

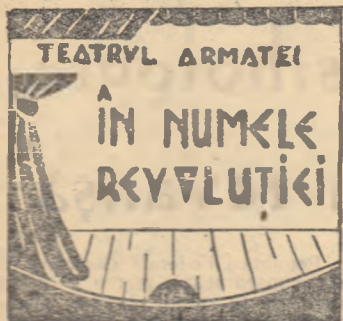
acordă C.E.C.-ul, acestea fiind scutite de orice taxe sau impozite. De aceea, ei își satisfac prin realizarea de economii prin C.E.C. tot mai multe cerințe materiale și culturale care implică sume de bani mai importante. Totodată, oamenii muncii socotesc depunerile la C.E.C. ca o însemnată acțiune patriotică știind că sumele economisite, în timp ce se află în păstrare la casele de economii, sînt fructificate de către stat în cadrul construcției socialiste, în importante acțiuni social-culturale.

Înțelegînd însemnătatea sprijinirii acțiunii de economisire și de depunere la C.E.C. a disponibilităților provenite prin muncă, învățătorii și profesorii din țara noastră aduc o apreciată contribuție la reușita acestei acțiuni. Prin aceasta ei contribuie nu numai la sporirea numărului de depunători și la volumul economiilor depuse, ci și la educarea copiilor și tineretului în spiritul economisirii. Elevii sînt învățați să economisească sistematic și consecvent banii în vederea cumpărării unor materiale ce le sînt necesare — manuale, rechizite școlare, material sportiv etc. — în vederea realizării de biblioteci personale, a organizării unor excursii etc. În același timp, profesorii îi fac pe elevi să înțeleagă caracterul patriotic al economisirii prin C.E.C.

Tot mai multe exemple arată marelui interes care se acordă în școli acțiunii de economisire. În raionul Bistrița, de pildă, numărul elevilor depunători la C.E.C. a crescut an de an. Cele mai bune rezultate le-au obținut Școala de 7 ani nr. 1 din Bistrița care a cîștigat drapelul de frunzășă pe raion în acțiunea de economisire, ca și școlile din comuna Bistrița Birgăului, Mărișelu și Josenii Birgăului. Și în școlile orașului Sibiu se dezvoltă mult activitatea de educare a elevilor în spiritul economiilor. Astfel, de la începutul anului școlar și pînă în prezent, au fost realizate 2845 de depuneri la C.E.C. în valoare de 35.890 lei. Frunzașii în acțiunea de economisire pe oraș sînt școlile elementare nr. 1, nr. 10, nr. 4 și nr. 2.

Ca și în anii trecuți, pionierii și elevii din comuna Smirdioasa, raionul Zimnicea, au întimpinat „Săptămîna economiei” cu numeroase economii la C.E.C. De asemenea, ei au pregătit sub conducerea profesorilor cîteva piese cu teme legate de acțiunea de economisire — „Banii lui Cîlbidache” și „Comoara” — pe care le prezintă la cîminul cultural.

Cadrele didactice sînt chemate să dezvolte și pe mai departe activitatea de educare a elevilor în spiritul economiei, pentru ca un număr cît mai mare de elevi să vadă însemnătatea economiilor și să dorească a deveni depunători în folosul lor propriu și al întregului popor.

Piesa dramaturgului sovietic Mihail Șetnov, prezentată de Teatrul Armatei, ne îndeamnă să nu uităm niciodată pe cei care au făcut Marea Revoluție din Octombrie și să avem totdeauna grijă de copii, așa cum a avut Lenin.

Acțiunea piesei se petrece în anul 1918, atunci când guvernul tinerei Republici Sovietice Socialiste și poporul întreg aveau de făcut față unor împrejurări deosebit de aspre. În aceste condiții Vladimir Ilici s-a dovedit neașteptat un conducător apropiat de oameni, plin de atenție și necurmată grijă față de copii, de tineri, față de generațiile cărora le era dat să înfruntă visul comunismului. Intimplările extraordinare prin care trec doi copii, Vasia și Pelea, care ajung să-l cunoască pe Ilici și pe tovarășul său de luptă, Dzerjinski, constituie o imagine particulară a unei realități care a fost și continuă să fie generală în societatea sovietică, căci este specifică acestei societăți: Partidul Comunist și Statul Sovietic prețuiesc tinerețea și luptă să-i asigure un viitor fericit.

Ceea ce ni se înfățișează în această privință pe scena Teatrului Armatei este edificator și are valoarea unei evocări istorice deosebite, căci în spectacol apare ca personaj Lenin, al cărui chip și ale cărui gesturi și atitudini sînt cu talent compuse scenic de actorul Vasile Nițulescu; apare și Dzerjinski (Val. Săndulescu), omul despre a cărui viață s-a spus că a fost „ca o flacără” care îi îngrozea pe dușmanii Revoluției, dar care în același timp a nutrit o mare afecțiune pentru copii și s-a ocupat mult de cei rămași fără părinți și fără adăpost.

Informație

Institutul poligrafic din București a scos la concurs un număr de posturi didactice de cadet în diferite raioane. Actele se pot depune, până la 15 decembrie 1959, la secretariatul rectoratului, Căminul Griviței 132, de unde se pot lua informații.

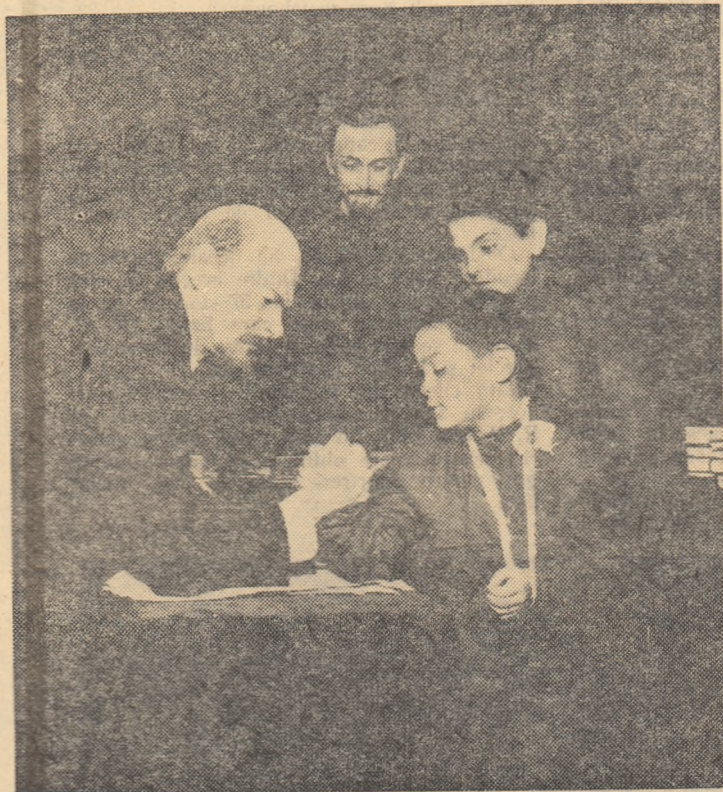
În raport cu aceste mari figuri istorice, mici eroi Pelea, Vasia, lașa, precum și unii din tinerii comsomoliști Lenia, Tonia, Jenea, Boris, Stepan ne par, la rîndul lor, a fi existat adevărați. Simpatia noastră întreagă îi urmărește în cursul peripecțiilor lor, în lupta cu dușmanul cîinos și perfid în izbînda lor, în întîlnirile cu conducătorul statului sovietic. La sfîrșitul spectacolului te desparți de acești tineri eroi ca de niște prieteni dragi. Lașa, cîntărețul călător fără răgaz, dornic să ajungă în țările calde (jucat cu firesc, umor și căldură de actrița Mariana Oprescu) va fi ucis de vrăjmaș. Dar Senia (Sabin Făgărășanu) curajosul cekist nevoit să lupte și cu boala neagră care-l macină, Tonia (Rodica Tuțiuianu) fata neînfricată care-l iubește totuși cu atîta timiditate pe Lenia, Jenea (Sanda Băncilă), liceanul Boris (Cornel Rusu), veselul Stepan (Theo Partisch) — toți vor rămîne în viață, vor trăi măreția construcției victorioase a socialismului. Iar copiii cărora Barbu Șerban și Sandu Constantin le-au dat frumusețea, gingașia și naivitatea veritabilă a vârstei — căci interpretii sînt de astă dată foarte, foarte apropiați de vîrsta persona-

jelor — aduc, la rîndu-le, o parte din eroismul acelor vremi.

Ce e reușit în spectacol, ce e linișesc se sprijină, într-o bună măsură, pe tinărul regizor Andrei Brădeanu, care a înțeles suflul piesei și a făcut ca spectacolul să aibă un caracter eroic și dramatic, să fie pătruns de romantism. El a muncit — se vede — mult cu actorii-copii și a izbutit în această dificilă sarcină. Iar ceea ce e nereușit în spectacol se datorește, în bună măsură, tot regizorului, care e aici și scenograful. Nereușit e, de pildă, decorul, cu un fundal alb pe care șerpuiesc ciudate linii negre și cu obiecte-mobilă cărora greu le pricepi rostul; nereușit e tabloul întii, în care figurația e prezentată uneori grosolan, nediferențiat, oamenii vorbind cu tonuri îngroșate, gesticulînd, mișcîndu-se prea mult.

Totuși precumpănește ceea ce e izbutit și spectacolul, luat în ansamblu, atrage, pe alocuri încîntă, uneori îți ține atenția foarte încordată, în genere instruiște, e plăcut și folositor spectatorilor tineri. E o lecție, prin mijloacele artei, de atitudine comunistă față de tineri și de atitudine comunistă a tinerilor față de viață.

V. S.

O scenă din piesa „In numele Revoluției”.

„Istoria filozofiei” vol. II

În Editura științifică a apărut de curînd traducerea din limba rusă a celui de al doilea volum al *Istoriei filozofiei*.

Lucrarea tratează dezvoltarea gândirii filozofice din Germania, Anglia și Franța, începînd cu perioada revoluției burgheze franceze din 1789 și pînă la mijlocul secolului al XIX-lea. De asemenea, este înfățișată dezvoltarea gândirii filozofice și sociologice înaintate din Rusia, Polonia, Iugoslavia, România, Cehia și Slovacia, Ungaria și Bulgaria din perioada descompunerii feudalismului și a formării relațiilor capitaliste pînă la apariția mișcării muncitorești revoluționare și răspîndirea marxismului în aceste țări (aproximativ pînă în deceniile 6 și 7 ale secolului al XIX-lea). Următoarele capitole se ocupă de gândirea filozofică și sociologică din Statele Unite ale Americii între 1830 și începutul războiului civil din 1861 — 1865, din țările Americii Latine în perioada descompunerii feudalismului și a trecerii la capitalism (pînă la începutul deceniului 8 al secolului al XIX-lea), din India, China și Japonia în perioada descompunerii și crizei feudalismului (sfîrșitul secolului al XVIII-lea — mijlocul secolului al XIX-lea).

Cel de al doilea volum al *Istoriei filozofiei* a fost pregătit pentru tipar și redactat de profesorul M. A. Dînnik, doctor în științe filozofice, M. T. Iovciuk, membru corespondent al Academiei de științe a U.R.S.S., B. M. Kedrov, doctor în științe filozofice, membru corespondent al Academiei de științe pedagogice a R.S.F.S.R., acemician M. B. Mitin și O. V. Trahtenberg, doctor în științe filozofice, membru activ al Academiei de științe pedagogice a R.S.F.S.R.

„Psihologia”

„Psihologia” apărută recent în Editura de stat didactică și pedagogică este traducerea din limba rusă a manualului editat sub redacția lui A. A. Smirnov (redactor principal), A. N. Leontiev, S. L. Rubinstein și B. M. Teplov.

Partea I-a a cărții este consacrată problemelor generale ale psihologiei, tratînd despre obiectul, sarcinile și metodele psihologiei, despre activitatea nervoasă superioară, despre dezvoltarea psi-

hicului, despre conștiința omului. Partea a II-a a manualului se ocupă de procesele de cunoaștere (senzațiile, percepția, atenția, memoria, gândirea, limbajul, imaginația). Partea a III-a se oprește la trebuințe și sentimente, partea a IV-a la acțiunile voluntare și deprinderi, a V-a la însușirile psihice ale personalității (aptitudinile, tipurile de activitate nervoasă superioară și temperamentul, caracterul omului). Capitolul VI este rezervat problemelor dezvoltării psihice a copilului, insistîndu-se asupra dezvoltării psihice a copilului de la naștere pînă la intrarea în școală, ca și asupra dezvoltării psihice a școlarului.

Manualul reflectă cele mai recente cuceriri ale științei psihologice, precum și ceea ce a apărut nou în dezvoltarea psihologiei sovietice în ultimii ani.

Lucrarea este de mare folos pentru activitatea pedagogică a educatoarelor, învățătorilor, profesorilor.

Manuale școlare și cărți de literatură pedagogică

Limba română pentru clasa a VII-a.

Cunoștințe agricole, pentru clasa a VI-a.

Culegere de texte, pentru clasa a IX-a.

Chimia, pentru clasa a XI-a.

Chimia pentru clasa XI-a (manual experimental).

Limba română, pentru clasa a V-a a școlilor cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare.

Limba română, pentru clasa a VI-a a școlilor cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare.

Chitrea, pentru clasa a VII-a a școlilor cu limba de predare maghiară.

Gramatică pentru clasa a VII-a a școlilor cu limba de predare maghiară.

Istoria R.P.R., pentru clasa a VII-a a școlilor cu limba de predare maghiară.

Limba germană, pentru clasa a VIII-a a școlilor cu limba de predare maghiară.

Limba engleză, pentru clasa a VIII-a a școlilor cu limba de predare maghiară.

Istoria antică (partea I-a) pentru clasa a V-a a școlilor cu limba de predare germană.

Limba rusă, pentru clasa a IX-a a școlilor cu limba de predare germană.

Istoria R.P.R., pentru clasa a VII-a a școlilor cu limba de predare sîrbă.

Aritmetica, pentru clasa a II-a a școlilor ajutoare.

Problemele învățămîntului politehnic în școala sătească, de A. A. Sibonov (traducere).

Învățătorii și educatoarele prezintă experiența lor.

DISERTAȚIE

Vineri 11 decembrie 1959, orele 18, va avea loc la rectoratul Institutului de construcții din București, b-dul Tolbucchin nr. 80, susținerea publică a disertației aspirantului ing. Mihail Mutafole pentru obținerea titlului de candidat în științe tehnice. Lucrarea este intitulată: „Contribuțiuni la calculul turnurilor spațiale etajate axial simetrice”.

Coducător științific: prof. dr. ing. Ștefan Bălan, membru corespondent al Academiei R.P.R. Referenți științifici oficiali: prof. ing. Aurel Beleş, membru corespondent al Academiei R.P.R.; prof. ing. Iosif Marcu; prof. ing. Alexandru Gheorghiu; prof. ing. Dan Mateescu.

Lucrarea poate fi consultată zilnic la biblioteca institutului, între orele 8—15.

In atenția învățătorilor, profesorilor și educatoarelor

La 1 noiembrie a.c., a început în întreaga țară acțiunea de primire a abonamentelor la „GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI” pe anul 1960.

Abonamentele se primesc de către difuzorii voluntari din unitățile școlare, factorii poștali și oficiile P.T.T.R.

Costul unui abonament este de 3,25 lei pe 3 luni, 6,50 lei pe 6 luni și 12,50 lei pe 12 luni.

Din motive obiective și subiective

Carnetul de școlaritate al elevului Dună Constantin din clasa a VII-a a Școlii elementare nr. 1 din Pitești. Foile tocite, murdare, se îndoiesc automat, parcă învățate cu forma „sul” în care posesorul obișnuiește să păstreze acest document. Cele câteva note luate de la începutul anului școlar vădesc multă consecvență din partea elevului: din 4 și 5 pare hotărît să nu iasă.

La urmă, iată și o corespondență către părinți. Scrisă stingaci de mîna lui Dună, cu grave greșeli ortografice, ea îl înștiințează pe tată că odrasla sa fumează și că este rugat să ia măsuri. Dedeșubi, scrisul tovarășului diriginte, Teodor Grigorescu, întărește spusese școlarului: „Luați cunoștință și măsuri!”.

Pe altă pagină mama semnează că a luat cunoștință de fapta fiului ei. Dar măsuri? Ce fel de măsuri o fi luat?

— Îi-a luat nici una, ne spune contrariat tovarășul diriginte. Dovadă că ieri elevul a fost văzut din nou jumînd.

— Dar de vorbit eți vorbit cu dînsa?

— Nu am reușit încă să vorbesc.

★
Acasă la Dună Constantin. Mama tocmai bănuiește rușele pe frînghie.

— Nici nu știți cîtă treabă cu copiii aștia — spune ea, stîngaci și pe sorțul de stambă mînuiește din care ies încoace aburul cald. Gîndiți-vă și dumneavoastră: sînt zece, și aproape toți mai mici decît Constantin.

— Îi dăm dreptate. Zece copii de hrînit, de țîțat, de învățat... Treabă, nu glumă. Dar, mai ales, ce pedagog trebuie să fie această femeie pentru a putea rezolva la timp și pe potrivă vîrstei atîta ocazii educative cîte se ivesc într-un colectiv atît de numeros ca al ei!

Cînd din discuție în discuție mama a mai aflat și faptul că fiul său „cam fumează”, a sărit ca arșă:

— Nici nu știam de asta!
— Cum adică nu știați? Doar cu mîna dumneavoastră ați semnat de luare la cunoștință în carnetul băiatului!

Mama făcu ochii mari:

— Eu?

— Da, dumneavoastră.

Mai multe momente de reflectare adîncă.

— A, da. Acum îmi amintesc ceva — zice femeia, fixînd un punct undeva în aer. E adevărat, am semnat o dată în carnetul băiatului, dar fiind grăbită nu am citit comunicarea școlii. Parcă văd, sus, pe o foaie curată de carnet... Ei las' — adaugă ea înfierbîntată — las' că-i trag eu o mamă de bătaie de o să mă țină minte! Și am să merg la tovarășul diriginte să-l rog și pe dînsul „să-l căpușesească”. Auzi vorbă, dar de unde a învățat el să fumeze?

Oare tot la măsuri de genul acesta s-o fi gîndit și profesorul Grigorescu cînd a semnat corespondența cu pricina? Ne place să credem că nu.

De ce atunci dirigintele nu a stat de vorbă cu părinții, pentru a le arăta mai exact care trebuie să fie partea lor de contribuție la îndreptarea copilului care are note slabe, vagabondează și a început să fumeze?

★

Răspunsul l-am găsit în școală.

Cînd tovarășul Grigorescu a fost întrebat de situația școlară a elevului Dună și mai ales cum se face că la o vîrstă atît de fragedă acesta se îndeletnicește cu fumatul, ne-a răspuns senin printr-o altă întrebare:

— Credeți că e singurul?

— ??

— Să nu vă închipuiți însă că nu-i am în vedere pe școlarii de acest fel — simte el nevoie să completeze. Dar vedeți, la vîrsta asta atît de dificilă, educația e cel puțin tot atît de dificilă. Cere timp, răbdare.

P. SCARLAT

26 noiembrie 35 de ani de la proclamarea R.P. MONGOLE

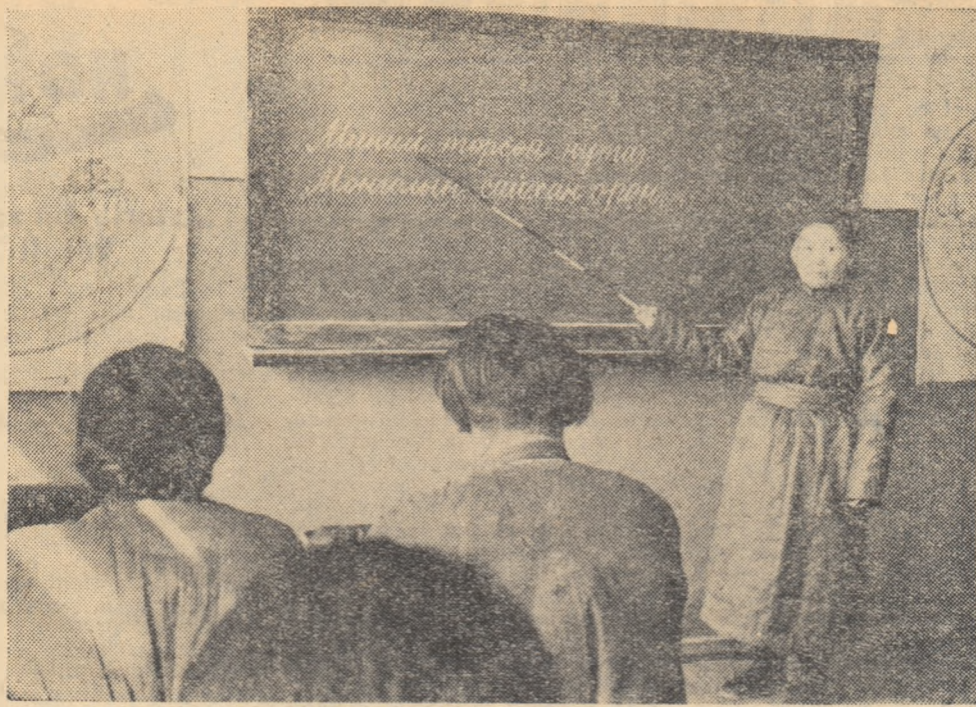
Sînt aproape patru decenii de cînd poporul mongol a pornit pe un drum nou, care avea să-i aducă prosperitatea și bunăstarea. În 1921, sub conducerea Partidului Popular Revoluționar Mongol, unul dintre cele mai asuprite popoare ale Asiei, înfruntînd Revoluția populară, și-a cucerit independența și a înălțat pentru totdeauna jugul exploataților. Trei ani mai tîrziu, la 26 noiembrie 1924, Marele Hural Popular a proclamat Republica Populară Mongolă și a votat prima constituție a țării. Proclamarea republicii populare și adoptarea constituției au marcat un pas hotărîtor în istoria Mongoliei, au consfințit primele cuceriri revoluționare și au deschis drumul construirii unei societăți noi, societatea socialistă.

Pe umerii poporului mongol apăsa o sarcină foarte mare — trecerea de la orînduirea feudală la socialism, de la misticism și incultură la civilizație. Situația pe care a moștenit-o regimul democrat-popular a fost grea. Nu exista nici un fel de industrie, căile de comunicație și transporturile erau aproape inexistente. Oamenii se indeletniceau cu creșterea vitelor marilor latifundiari. Poporul era ținut în întuneric și mizerie. Să amintim în această privință numai faptul că peste 90 la sută din populație era analfabetă și că în întreaga țară nu exista nici o școală laică.

O dată cu victoria Revoluției populare și cu proclamarea Republicii Populare Mongole, poporul, sub conducerea partidului său revoluționar, a început o muncă neobosită de transformare a țării.

Astăzi, Republica Populară Mongolă a devenit dintr-o țară de păștori nomazi o țară agraro-industrială în continuă dezvoltare. Producția industrială reprezintă acum peste 40 la sută din producția globală. Succese remarcabile s-au obținut în domeniul creșterii vitelor — ocupația de bază a populației. R. P. Mongolă deține primul loc în lume în ceea ce privește numărul de vite pe cap de locuitor.

Paralel cu dezvoltarea economică s-au dezvoltat cultura și învățămîntul. Școala mongolă trebuia să dea construcției socialismului

Învățătoarea emerită Teveglav predind o lecție.

cadre bine pregătite. Pentru prima dată constituția adoptată acum 35 de ani, o dată cu proclamarea Republicii, a consfințit în articolele sale dreptul la învățătură al tuturor oamenilor muncii. Analfabetismul, fenomen de masă altădată, a fost complet lichidat. Pînă la ultimul arat care străbate distanțe enorme înțovărășind imensele turme, toți locuitorii iurtelor și ai orașelor — crescătorii de vite și muncitorii — știu astăzi carte. A fost o muncă deosebit de grea. Să ne gândim că în 1924 în întreaga republică nu existau decît 35 de învățători și cîteva școli elementare. Numai comparînd prezentul cu trecutul ne putem da seama de uriașul drum străbătut în anii de viață liberă.

Astăzi, învățămîntul a luat o mare dezvoltare. În R. P. Mongolă există instituții de învățămînt de toate gradele, de la grădinițe și pînă la institute de învățămînt superior. Procentul copiilor între 8-12 ani care au frecventat anul trecut școala este de 98 la sută. Acest procent reprezintă o realizare cu totul deosebită avînd în vedere faptul că multe familii de crescători de vite locuiesc în iurte răspîndite pe un întins teritoriu sau schimbă mereu locul de pășunat al vitelor.

Cresc și se dezvoltă, de asemenea, învățămîntul mediu de cultură generală, profesional

și tehnic, precum și învățămîntul superior. Astăzi se pregătesc în țară marea majoritate a cadrelor de specialiști, tehnicieni și ingineri necesare construcției socialismului. Au fost înființate numeroase școli tehnice și în special școli agro-zootehnice.

În 1942 s-a înființat la Ulan-Bator primul institut de învățămînt superior, Universitatea „Ciobalsan”. Era un început modest, cu 95 studenți și 10 profesori. Astăzi Universitatea are 5 facultăți și peste 2000 de studenți. Aici predau, în cadrul celor 35 de catedre, 170 de profesori. Au fost înființate și alte institute — un Institut agronomic, unul pedagogic, iar anul acesta Institutul de științe economice.

O statistică arată că din fiecare 10.000 de locuitori 1.199 învață. Dintre aceștia 67 sînt elevi în școlile tehnice, iar 57 studenți. În ce privește procentul celor care învață, R. P. Mongolă se află înaintea Italiei, Pakistanului, Turciei și a altor țări capitaliste.

Iată cîteva din realizările minunate obținute în anii regimului democrat-popular în R. P. Mongolă. Ele sînt rodul marilor cuceriri revoluționare obținute de poporul mongol pentru fîurirea societății noi, socialiste.

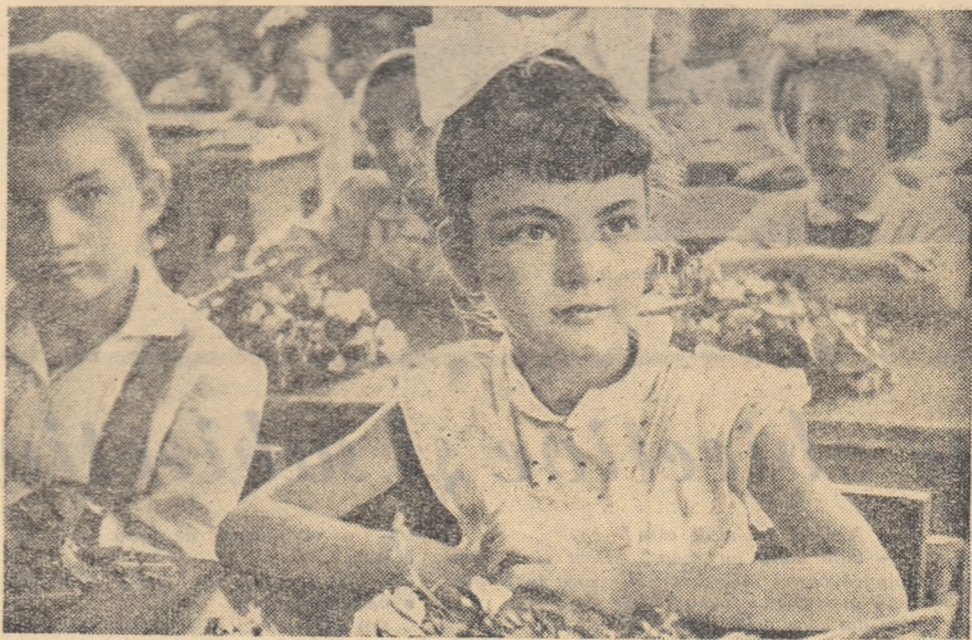
AL. I. V.

29 noiembrie 15 ani de la eliberarea R.P. ALBANIA

La 29 noiembrie 1944, în condițiile favorabile create de înaintarea rapidă a Armatei Sovietice pe teritoriul Romîniei, Bulgariei și Iugoslaviei, armata națională de eliberare a Albaniei a reușit să înfrîngă o armată fascistă de 70.000 de oameni și să desăvîrșească eliberarea pămîntului patriei. În perioada care a trecut de atunci, sub conducerea Partidului Muncii din Albania, cu sprijinul statelor socialiste și în primul rînd al Uniunii Sovietice, Albania a reușit să-și vindece rănile pricinuite de ocupația străină și, dintr-o țară agrară înapoiată, înfeudată imperialismului străin, să devină o țară independentă agraro-industrială.

În cei 15 ani de la eliberare multe transformări au avut loc în Albania. N. S. Hrușciov, cu ocazia vizitei sale în această țară, în mai 1959, arăta cu drept cuvînt că poporul albanez „a năzuit întotdeauna spre progres, spre o viață liberă, a dat dovadă de eroism în lupta împotriva cîmpărilor străine, pentru independența sa. Dintr-o anexă semicolonială a marilor puteri imperialiste, Albania democrat-populară s-a transformat, într-un timp scurt, într-un stat cu adevărat independent, care pășește cu încredere înainte în dezvoltarea sa socialistă”.

Realizări de o însemnătate deosebită au avut loc în anii liberi ai Albaniei în domeniul învățămîntului și culturii. Trebuie spus că pînă la cel de al doilea război mondial învățămîntul albanez se găsea într-o situație foarte grea. În perioada dintre cele două războaie mondiale s-au deschis în Albania în total doar 190 de școli noi. După eliberare, prin aplicarea reformei învățămîntului din 1946, an de an s-au creat condiții tot mai bune pentru școală. Au fost înființate numeroase unități noi, astfel încît să se poată asigura o largă cuprindere în învățămînt a copiilor de vîrstă școlară. Numai în anul 1945 au luat ființă 336 școli noi, ajungîndu-se ca în 1949 să funcționeze 1762 școli elementare, cu un număr de 162.000 de elevi. În anul școlar 1958/59 numărul școlilor elementare și medii depășea de 4 ori numărul școlilor existente în 1938/39, iar numărul cadrelor didactice de 5 ori. Dacă în

Într-o școală din R.P. Albania

1938 existau în Albania 539 școli elementare, în 1958/59 funcționau 2129 școli de acest fel. Înainte de eliberare, existau școli de 11 ani (gimnazii) numai în cîteva orașe ca Tirana, Korçea, Skodra. Astăzi există asemenea școli în toate centrele mai mari.

Învățămîntul de toate gradele a devenit accesibil întregii populații, iar învățămîntul primar este obligatoriu pe tot cuprînsul țării. Acolo unde sînt condiții a devenit obligatoriu și învățămîntul de 7 ani. În anul școlar 1938/39 școlile țării erau frecventate de numai 58.300 elevi, revenind un elev la 18 locuitori, pe cînd în anul școlar 1958/59 frecventau învățămîntul 275.000 elevi și studenți. Prin urmare, astăzi în Albania populară din circa 5 locuitori învață unul.

Această politică de dezvoltare a învățămîntului a contribuit la secarea izvoarelor analfabetismului, care în anii dinaintea eliberării atîngea proporții îngrijorătoare. Astfel, din statisticile anului 1938 rezultă că 80% din populația țării nu știa să scrie și să citească. Datorită politicii Partidului Muncii din Albania și prin eforturile cetățenilor, la sfîrșitul anului 1955 analfabetismul, această plagă seculară pentru poporul albanez, a fost lichidat în rîndul populației între 8—40 ani.

Industrializarea socialistă a țării, creșterea ritmului de dezvoltare a economiei albaneze au făcut să se acorde o mare importanță școlilor tehnice și profesionale, care pregătesc cadre necesare diferitelor sectoare ale economiei. Față de 1938, în 1958 numărul șco-

lilor tehnice a crescut de 9 ori, numărul elevilor de 27 ori și cel al cadrelor didactice de 17 ori. Prin grija Partidului Muncii s-au deschis și funcționează școli tehnice agricole, zootehnice, veterinare, financiare, sanitare, de industrie petrolului etc., în care tinerii se pregătesc temeinic pentru munca în producție, pentru viață.

În anii puterii populare s-au deschis în țară primele institute de învățămînt superior — Institutul agronomic și Institutul pedagogic. În septembrie 1957, în viața culturală și științifică a poporului albanez s-a petrecut un mare eveniment: inaugurarea Universității de stat din Tirana, universitate cu 6 facultăți. Ajutorul sovietic a contribuit la deschiderea în condiții optime a universității din Tirana. În munca lor pedagogică albanezii s-au servit de planurile de învățămînt ale colegilor sovietici, de programe, de texte, hărți și alte materiale folosite în școlile sovietice similare.

În Albania populară învățămîntul și cultura sînt bunuri ale întregului popor muncitor, sînt puse în slujba celor ce muncesc. La a 15-a aniversare a eliberării Albaniei de sub jugul fascist, poporul romin care se bucură de fiecare înfăptuire a poporului frate albanez în construcția vieții noi, îi urează noi succese pe drumul pe care și l-a ales și pe care pășește cu încredere. spre realizarea celei mai bune și drepte societăți de pe pămînt — societatea comunistă.

NICOLAE CIACHIR

De la război psihologic la revanșă

În Republica Federală Germană statisticile consemnează mereu creșterea criminalității în rîndul elevilor. Mamele, toți oamenii cinstiți își exprimă marea lor îngrijorare, protestează tot mai puternic împotriva comics-urilor și a altor „lucrări literare” mirșave aruncate anual pe piața vest-germană în cite 80 de milioane de exemplare, 90,5 la sută din filmele produse în R.F.G. în anul 1958 sînt un îndemn la crimă. Toate acestea generează — cum spune ziarul „Frankfurter Allgemeine” — un cult al bestialității. De astfel de oameni bestiali are nevoie Bundeswehrul. Nu degeaba cerea în augus-tul trecut Strauss, ministrul de război al R.F.G., „crearea unui tineret capabil de acțiune pentru desfășurarea războiului psihologic”.

Indemnul la bestialitate, violuri și crime în genul celor comise de hitleriști este numai un aspect al „educării” tineretului vest-german. Din ce în ce mai deschis, pe față, educația în școlile din R.F.G., intrată în majoritatea cazurilor în mina foștilor naziști, este pătrunsă de spirit revanșard. Iată cite ceva numai din ce se scrie și rămîne negru pe alb, fără să mai vorbim de propaganda revanșardă pe care, de la înălțimea catedrelor, o duc foștii „slujitori credincioși” al lui Hitler aflați azi în grațiile lui Adenauer.

În 1956, Conferința miniștrilor Culturii din R.F.G. a dat directive pentru introducerea în școli a unui obiect intitulat „Cunoașterea Răsăritului”. Inițiativa nu era nouă. Ea exista și pe vremea lui Hitler. De asemenea, în anii de după război guvernul de la Bonn a înființat aproximativ 65 de „Institute speciale de cercetare a problemelor Răsăritului”, în care se „fundamentează teoretic” necesitatea politicii expansioniste spre răsărit. În aceste institute predau sau țîn conferințe aceiași profesori care sub Hitler propovăduiau „misiunea culturală germană față de popoarele slave”. Socotîndu-se, toate acestea insuficiente, s-a trecut la introducerea propagandei revanșarde în școli. A fost creată și o instituție: „Uniunea federală pentru cunoașterea Răsăritului în cadrul învățămîntului”, iar o editură specială — „Klett” — a început editarea în serie a unor manuale, cărți și broșuri care „informează despre Europa de răsărit”. Ce scop se urmărește prin predarea disciplinei „Cunoașterea Răsăritului” arată înseși recomandările Conferinței miniștrilor Culturii: „...a face ca tineretul să cunoască și să se familiarizeze cu răsăritul german și să cultive la toți germanii sentimente intime pentru regiunile depozitate”. Și mai departe: „Și celelalte regiuni colonizate înainte vreme de germani trebuie apreciate după importanța lor”.

Este foarte semnificativ faptul că astăzi li se recomandă elevilor să cînte în școală cîntecul revanșard „Vrem să ne îndreptăm spre răsărit”. Nu este deloc de mirare nici faptul că în școli sînt folosite ca materiale didactice plăci de patefon cu cîntece fasciste și cu fragmente din discursurile lui Hitler, Goering și Goebbels, pe copertele cărora este înfățișat steagul fascist cu svastica.

Manualele și cărțile recomandate pentru lectură acoperă crimele săvîrșite de hitleriști, denaturează evenimentele istorice și îndeamnă pe față la revanșă. Așa, de pildă, în manualul de istorie scris de consilierul școlar F. Simonsen se spune că intrarea lui Hitler în Austria a avut loc pentru că poporul austriac și-a exprimat „dorința” de a fi integrat în Reichul german. De asemenea, anexarea teritoriului aparținînd statului cehoslovac este justificată ca „incorporarea în Reich a sudeților germani”, iar intrarea trupelor naziste în Brombergul polonez este considerat ca „eliberare”. Denaturarea evenimentelor istorice merge pînă acolo încît un alt manual, „Istoria contemporană”, afirmă asemenea monstruoziități: „La începutul războiului polonezii au săvîrșit o groznică baie de sînge în rîndurile germanilor”.

Este de la sine înțeles de ce în asemenea manuale nu se scrie nimic despre incendierea Reichstagului, despre mișcarea de rezistență împotriva hitlerismului, despre lagărele Gestapoului.

În zilele în care toți oamenii cinstiți își îndreaptă eforturile spre menținerea păcii și destinderea situației internaționale, în momentul în care se resimte în lume o îmbunătățire a atmosferei de încredere, guvernul de la Bonn propagă în școli ațîțirea la război și spiritul de revanșă. În locul unui tineret iubitor de pace, crescute în spirit umanitarist, revanșardii urmăresc creșterea unui tineret militarist. Nu e de mirare. Aceasta este linia întregii politici a guvernului de la Bonn.

I. MIRCEA